

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keski-ikä, kesä. 5 - Wed. June 5, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No., 23 50 cents

Kennedyä muisteltiin syntymäpäivänään

CAMBRIDGE, MA - Kennedyn perhe ja ystävät muistelivat John F. Kennedyn syntymäpäivänä, millainen mies hän oli. Kaikki olivat sitä mieltä, että mies osasi hauskuuttaa muita vitseilläään. Hän osasi

käyttää huumoria eri tilanteissa riisuakseen vastustajat aseista ja sitoakseen kansakuntaa yhteen. Hän osasi tehdä pilaa itsestään ja määrittellä asiat lyhyesti tavalla, joka muistetaan hyvin.

Profile in Courage -palkinnon vastaanottaja Charles L. Weltner (vas.) presidentti John F. Kennedyn perheenjäsenten seurassa - (oik.) edesmenneen presidentin tytär Caroline, poika John, leski Jacqueline ja veli Edward.

Yhtenä esimerkkinä JFK:n letkauksista mainittakoon tapahtuma, kun silloinen Neuvostoliiton presidentti Nikita S. Khrushchev kerskaili erään huippukokouksen yhteydessä kansainvälisellä rauhanpalkinnollaan. Kennedy kommentoi asiaa sanomalla hänelle: "toivotaan, että pidät sen."

Toinen mieleenpainunut tapaus on, kun Kennedy esitteli itsensä poliittisille johtajille Ranskassa sanoen: "Olen se mies, joka tuli Jackie Kennedyn kanssa Pariisiin."

JFK:n sutjautuksia kertoilivat hänen veljensä Edward, poikansa John ja muut, jotka olivat läheisesti tekemisissä hänen kanssaan.

Senaattori Edward M. Kennedy muisteli sitä, kun hän pääsi ensimmäistä kertaa senaattiin, niin hänen presidentiveljensä esitteli hänet: "Ted haluaa tulla toimeen omillaan.

Hän on ajatellut muuttavansa nimensä Teddy Kennedystä Teddy Rooseveltsiksi."

John F. Kennedy Jr. puolestaan kertoi, että hänen isänsä oli usein "omien vitsiensä kohteena, joita hän käytti välineinä riisuakseen häneen itseensä kohdistuvaa kritiikkiä."

Kun presidentti sai kerran Yalen yliopiston kunniatohtorin arvon, niin hän sanoi elävänsä "molempien maailmojen parhaalla puolella: minulla on Harvardin koulutus ja Yalen tutkinto."

Kun japanilaiset tuhosivat hänen komentamansa aluksen merellä toisen maailmansodan aikana ja hän pelasti miehistönsä, hänen vastauksensa oli: "se oli ehdottomasti pakko tehdä. Laivani upotettiin."

Muistotilaisuuden puhujat olivat sitä mieltä, että Ken-

nedyn huumori eroaa paljolti viimeaikaisista presidenteistä, jotka lukevat papereistaan, luottavat "kuiskaajiinsa" ja välttelevät tiedotusvälineitä.

"Presidentti Kennedy odotti aina lehdistötilaisuuden pitämistä, hän oli originaali äänenkäytön mestari," sanoi Richard Donahue, joka työskenteli aikoinaan Kennedyn erityisneuvonantajana.

Charles Longstreet Weltner, tilaisuudessa palkittu Georgian Korkeimman oikeuden tuomari kertoi, että hänelle on jäänyt mieleen Kennedyn kuvaus Washingtonista, joka oli hänen mukaansa "kaupunki, jossa on eteläistä tehokkuutta ja pohjoista charmia."

Muistotilaisuus olisi ollut entisen presidentin 74. syntymäpäivä. Kennedy murhattiin marraskuun 22. päivänä vuonna 1963.

Suomalainen metsien hoitoprojekti kerää kiitosta Indonesiassa

Paljon moitittu suomalainen metsäalan kehitystyö saa vaihteeksi kiitostakin. Etelä-Kalimantissa (Borneossa) sijaitseva Riam Kiwan mestänviljely- ja luonnonmetsien hoitohanke on menestynyt hyvin ja herättänyt myönteistä kiinnostusta kansainvälisissä piireissä.

Hankkeesta esitti äskettäin arvionsa yhdysvaltalainen kehitysmaakysymyksiin perehtynyt asiantuntija Thomas E. Catterson ja professori Veli Pohjonen Joensuun yliopiston metsätieteellisestä tiedekunnasta.

Jatko kiinni rahasta

Catterson, jolla on takanaan pitkällisen kenttätöiden tuoma asiantuntemus Kaakkois-Aasian metsistä, kiitti erityisesti projektin pitkäjänteisyyttä. Kymmenen vuotta sitten alullepantu projekti on nyt neljännessä vaiheessaan, joka päättyy vuonna 1992. Senkin jälkeen on tarkoitus jatkaa, mutta se on rahasta kiinni.

"Usein tällaiset projektit kestävät vain kolme neljä vuotta, ja se on aivan liian ly-

hyt aika", Catterson totesi. Hänen mielestään Riam Kiwan kaltaiset kehitysohjelmit eivät välttämättä ole kovin kalliita.

Riam Kiwan metsitysohjelmi on Suomen ja Indonesian hallitusten yhteishanke. Tarkoituksena on erityisesti ruohikkomaan metsitys soveltuvien puulajien kokeilemalla ja viljelemällä, viime vuosina myös luonnonmetsien sademetsien hoidon kehittäminen. Kenttätöitä tekevät Enson metsäkehitysosasto (Enso Forest Development Ltd) yhdessä indonesialaisten tutkimusyksiköiden kanssa.

Professori Pohjonen muistutti, että Kaakkois-Aasian sademetsät ovat kolmas suuri sademetsäalue maailmassa Latinalaisen Amerikan ja län-

tisen Afrikan sademetsien lisäksi. Metsien kaato on yhä käynnissä eri puolilla Kaakkois-Aasiaa. Se korostaa metsitys- ja hoito-ohjelmien tarkeyttä.

Riam Kiwan ongelmat aiheutuvat sekä metsäyhtiöistä että kaskenpoltajista. Metsäyhtiöt saavat toimituspäätöksiä, joihin sisältyy istutusvaatimukset, mutta niitä ei yleensä noudateta. Kaskiviljelijät siirtyvät paikalle, sytyttävät paloja, jotka usein leviävät hallitsemattomasti. Myöhemmin paikalle kasvaa ruohikkoa, joka ei kelpaa juuri mihinkään.

Catterson muistutti, että kaskenpoltto merkitsee valtavien hiilidioksidimäärien vapautumista ja niinollen kasvihuoneilmiön vaikeutumista. Samalla menetetään lukuisia usein arvokkaitakin eläin- ja kasvilajeja, eli luonnon monimuotoisuus heikkenee.

Suomalaisten asiantuntijoiden tehtävänä on kokeilemalla eri puulajeja perustaa istutuksia, jotka pystyvät me-

nestyksellisesti kilpailemaan sangen pitkäkasvuisen ja sitkeän ruohikon kanssa.

Oikean puulajin valinta tärkeää

Puulajin valinta on näinollen tärkeä prosessi. Satoja hehtaareja on koeviljelyksessä ja jatkuvan seurannan kohteena. Kaikkiaan on vuodesta 1986 lähtien kokeiltu noin sataa eri puulajia. Vaativat puulajit eivät käy laatuun, sen sijaan nopeasti kasvavat, tyyppeä hyvin sitovat akaasiat ja albiat ovat osoittautuneet kestäviksi.

Catterson ja Pohjonen korostivat kumpikin, että istutusmetsät voivat luoda perustan valikoivalle, kestäväälle metsien hyödyntämiselle, samalla kun luonnonmetsiin kohdistuva paine vähenee. Puu on toistaiseksi tärkein Indonesian vientitavara öljyn jälkeen.

Antti Vahtra
(HS)

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Tikkurila gymnasts coming on tour
- Track & Field; Road Race at Saima Park on July 7
- Visit to Ellis Island
- Genealogy pays off for Gene Tuura

Sisäsivuilla:

- Connecticutin kulmilla sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Kansallisbaletin tuleva johtaja ei aio muuttaa perusasioita

Jorma Uotinen lupaa kunnioittaa perinteitä

Tämänvuotisella Helsingin kaupungin kulttuuripalkinnolla muistettu tanssitaiteilija Jorma Uotinen lupaa, että hän aikoo Kansallisbaletin johtajana kunnioittaa kunnianarvoisen talon perinteitä.

- Minulla ei ole halua muuttaa tai rikkoa Kansallisbaletin tehtävää, joka on klassisen baletin perinteen vaaliminen ja jalostaminen.

Tanssitaiteilija, vielä tällä hetkellä Helsingin kaupunginteatterin koreografi Jorma Uotinen aloittaa työnsä Kansallisbaletin johdossa ensi vuoden alussa Doris Laineen kauden loppumisen jälkeen.

Loikkaa kaupunginteatterin lavalta kansallisbalettiin hän sanoo isoksi.

- On se sitä sikäli, että ryhmän koko ja minun vastualueeni ovat suuremmat, koska vastaan koko Kansallisbaletin ohjelmistosta.

Uotinen on liikutellut kahdeksan vuotta kaupunginteatterin tanssijoita, joita on toistakymmentä. Kansallisbaletin johdossa hänen alaisuuteensa kuuluu yli 60 tanssijaa.

Jorma Uotinen ei pelkää vastuun kasvamista eikä johtajan tehtäviin auttamattomasti kuuluvia byrokratiakuvioita paperitöineen.

- Tehtäväluonne muuttuu tietysti aika olennaisesti, mutta en pelkää etukäteen mitään. Paperityötkin on hoidettava, mutta minulla on apuna erittäin hyvät suunnittelusihteerit.

Yllätyksiäkin luvassa

Kaupunginteatterissa Uotinen on kohahduttanut jokaisella tanssiteoksellaan yleisöä. Kansallisteatterissa kä-

vijät ovat ehkä tottuneet perinteisempään menoon. Uotinen ei näe tässä mitään riskiä. Hän ei ota paineita yleisön odotuksista.

- Kansallisbaletilla on selkeä tehtävänsä. Ja se tehtävä on nimenomaan klassisen baletin perinteen vaaliminen ja jalostaminen. Lisäksi taiteilijakunta on saanut koulutuksensa klassista balettia varten. Tästä lähdetään.

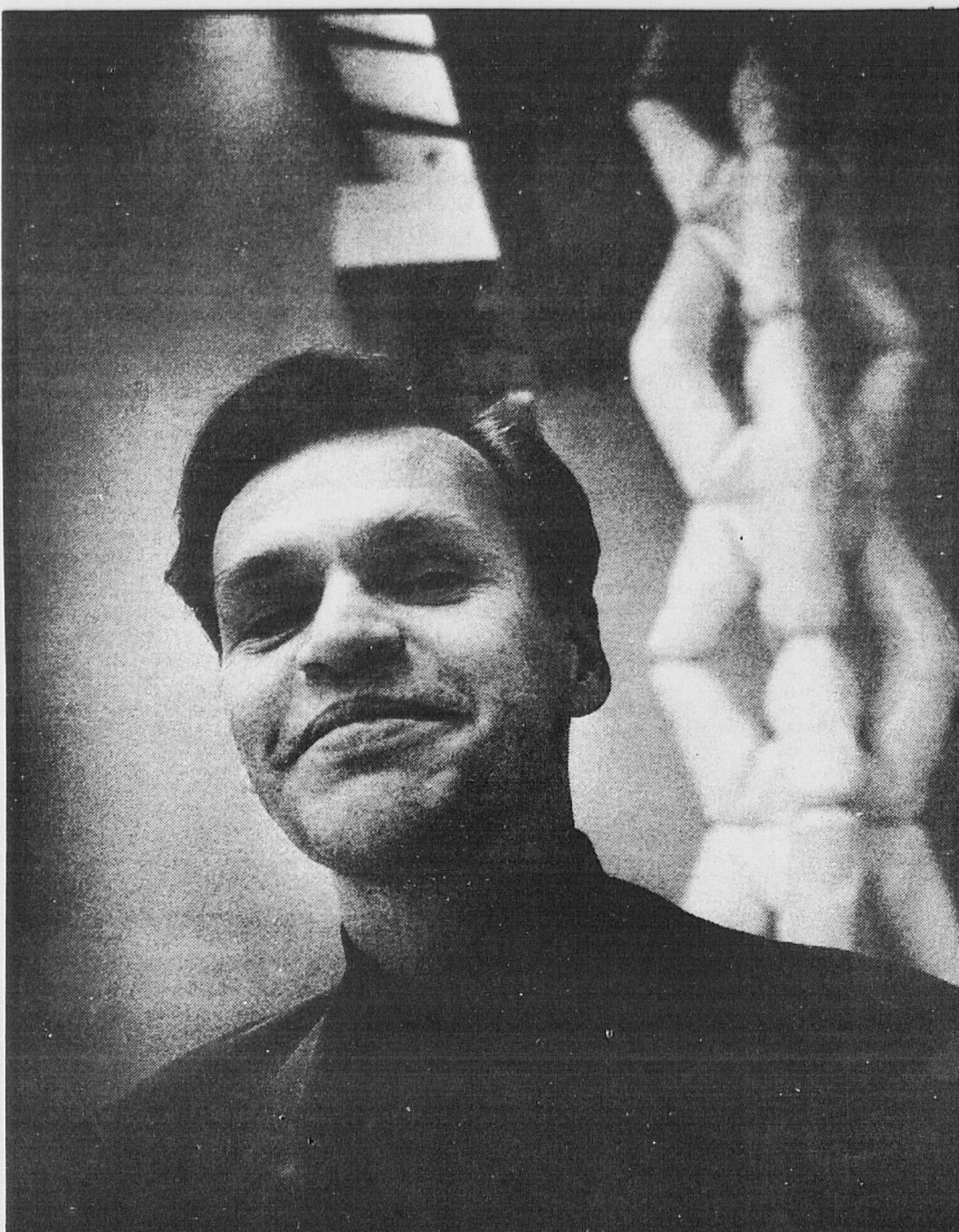
Uotisen mukaan on turhaa kuvitella, että hänellä olisi halua mennä sörkkimään ja rikkomään, sitä mikä on jo olemassa.

- Antaa sen kukoistaa, elää ja kehittyä.

Kokeellisuutta odottavkaan eivät tulle pettymään Kansallisbaletin tulevaan linjaan. Uotinen huomauttaa, että teosten sisällöllisistä arvoista voidaan aina keskustella ja muuttaa jotakin olennaisestikin.

- Valittavat teokset seuraavat minun makuani. Ohjelmistoon saattaa tulla muutoksia ja toivon mukaan myös yllätyksiä.

Tulevasta hän kertoo sen verran, että hän on itse suunnittelemassa jo keväälle 1993 eräänlaista yllätystä, jossa baletti esiintyy poikkeuksellisesti olosuhteissa.

Vaikka Jorma Uotinen ei peruskuvioita aio tulevassa virassaan muuttaa, yllätyksiäkin on Kansallisbalettiin luvassa.

- Minä yritän rikastaa klassisen tanssitaiteen kuvaa ja saada koko Suomen muuttamaan meidän kanssamme uuteen taloon, hän toivoo.

Kansallisbaletin tahdit tanssitaan vielä tämän vuoden Doris Laineen askelin. Jorma Uotisen ensimmäinen valinta näkyy vasta ensi vuoden keväällä.

Palkintoja puolella miljoonalla

Helsingin kaupungin kahdeskymmenesyhdeksäs oma kulttuuripalkinto jaettiin äskettäin. Se myönnetään hakemuksetta tunnustuksena

merkittävistä taiteellisista ansioista.

Ylipormestari Raimo Ilaskivi kiitteli jakotilaisuuden puheessaan Jorma Uotista sekä suomalaisen tanssitaiteen huomattavaksi uudistajaksi että kansainvälisesti tunnetuksi soolotanssijaksi, koreografiksi ja tanssipedagogiksi.

- Samalla kun Jorma Uotinen on vaikuttanut suomalaisen taidetanssin kehitykseen elähdyttävästi, yllättävästi ja uudistavasti, hän on antanut itse tanssin käsitteelle suomalaisen kulttuuriylei-

sön tajunnassa uutta, laajempaa sisältöä, Ilaskivi totesi.

Hän sanoi Helsingin kaupungin voivan olla iloinen siitä, että helsinkiläisyleisö ei menetä Jorma Uotista maailmalta.

Samassa tilaisuudessa kaikkiaan 60 helsinkiläistä taiteilijaa sai Helsingin kaupungin kulttuurilautakunnan taideapurahat. Niiden yhteisumma nousi 563,00 markkaan. Hakijoita oli kaikkiaan 352.

- Tietoisena jaetun tuen riittämättömyydestä kysyntään kaupunki on pyrkinyt jakoa valmistellessaan pitämään eri taiteenaloja tasapuolisesti sil-

jatkuu sivulla 13

RAIVA AJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Caughen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE: (508) 343-3822
FAX: (508) 345-1007

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$1,948.00

Voitto Henry Brandtin muistolle
Ardy & Irene Kamila, Westminster, MA \$5.00
Weikko & Ellen Hill, Fitchburg, MA \$5.00
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$5.00

Leo A. Bloom, Citrus Springs, FL \$7.00

Kiitos lahjoittajille!

Nimipäivät

Kesäkuun 12 p., Esko
Kesäkuun 13 p., Raili, Raila
Kesäkuun 14 p., Kielo
Kesäkuun 15 p., Vieno, Viena
Kesäkuun 16 p., Päivi, Päivikki, Päivä
Kesäkuun 17 p., Urho
Kesäkuun 18 p., Tapio

From the desk of Stig Häggblom:

Suomen kohtaloko?

Suomisen kyydissä Euroopan yhteisöön

Kolmisen kuukautta maaliskuun eduskuntavaalien jälkeen olen jälleen Suomessa. Miltä Suomi nyt näyttää?

Maassa on hallitus ja se on porvarillinen. Nuori pääministeri Esko Aho valittiin ensin eduskunnan puhemieheksi ja sai siinä ominaisuudessaan presidentti Koivistolta tehtäväksi tehdä hallituskokoamistunnusteluja.

Kaikki meni ripeästi. Hallitusohjelma kirjoitettiin pikavauhtia ja Aho muodosti hallituksen, jonka presidentti nimitti tehtävään.

Pertti Paasion demarit menivät oppositioon, harvemmin koottu rooli tälle ryhmälle sodanjälkeisessä Suomessa.

On selvää, että porvarihallituksen syntyminen aiheutti alussa jonkinmoista ahdistusta SAK:n johtelimissa ennen kuin totuttiin tämänkaltaiseen olotilaan.

Ammattiyhdistysmiehet joutopaikoilla yrittivät ainakin julkisuudessa hätyyttellä nuorta pääministeriä, mutta tämä ei menettänyt jo vaalien alla osoittamaansa rauhallista maltillisuuttaan, joka ilmeisesti olikin saavutetun vaalivoiton runkoaineeksi.

Hallituksen sisällä on niin ikään ollut eräitä kommelluksia, mikä tuskin on hämmästyttävää. Onhan kysymys joka tapauksessa ihmisryhmästä, joka kädenkäänteessä joutuu tekemisiin melko uusien asioiden kanssa.

Jossain määrin hupaisevaakin oli se julkinen kohu, joka syntyi siitä, että tasa-arvosymykset siirrettiin lakiministeri Hannele Pokan vastuusta puolustusministeri Elisabeth Rehnille. Itse asiassa tasa-arvoasiat olisivat kuuluneet sosiaali- ja terveysministerin tehtäviin, mutta näin sitten kävi kun puolueidenkin välillä piti olla jonkunlainen tasajako tehtävien suhteen...

★

Maan talousongelmat eivät suinkaan ole vielä ojennuksessa, mutta ensimmäisen lisäbudjetin luonne oli selvästi säästäväinen, ehkä lupausiakin antava.

Pätemisen tarvetta tapaa myös hallituksen ulkopuolella. Entisestä kauppaministeri Ilkka Suomisesta tuli eduskunnan puhemies (ja hänen vaimostaan maan toinen nainen), mutta äänekkäistä linjanvetoja oli silti tuotava julkisuuteen kokoomuspuolueen uuden puheenjohtajavaalin alla.

Lähtevä puoluepäällikkö Ilkka Suominen yllätti monet puoluetoverinsa ja hallitusjäsenet linjavedollaan toukuun 22. p:nä.

Suomi Euroopan Yhteisöön ja pikavauhtia, oli Suomisen

resepti. Ei sanaakaan puolueettomuudesta eikä vuosikymmenten idänpolitiikasta puhumattakaan vihjauksesta siitä, että itäisen naapurin kanssa tehty ystävyys- ja avunantosopimus on edelleen voimassa.

Voi vain kuvitella, millä mielellä Mauno Koivisto linnassaan kuunteli tätä puhetta (radiosta).

Kokoomuksen puheenjohtajaehdokkaat Ilkka Kanerva ja Sirpa Pietikäinen kiirehtivät tukemaan Suomista. Sen sijaan kolmas ehdokas, ministeri hänkin, Pertti Salolainen oli vaiti.

Näin puhui siis entinen ministeri, jonka vastuualuetta oli Wärsilä-Marinen konkurssi; ministeri, joka neljä vuotta sitten hallitukseen tullessaan varmisti itselleen "eläkepaikan" Alkon johtajistossa, mikä oli varaa jättää vasta sitten kun puhemiespaikka eduskunnassa oli varmistunut.

Kokoomus on joskus menneisyydessä kutsunut itseään myös yksityisyrittäjien puolueeksi.

Joitakin päiviä sitten ilmeni, että Suominen jättää voimakkaasti pienentyneen puolueen, jonka velkataakka kuitenkin on pahasti kasvanut, jopa 25 miljoonan markan suuriseksi.

★

Demaripuolella tuli tietenkään myös hankaluuksia. Ei sitä niin vaan soitelleen oppositioon mennä. Pertti Paasio ja

Ulpu Iivari eivät sittenkään tule niin hyvin toimeen keskenään, vaikka Paasio tytön puoluesihteerin paikalle auttoikin.

Ei ollut yllättävää kun sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän uusi varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja kiiruhti julistamaan, että Pertti Paasio on pudonnut kerkasta. Tuomioja julisti, että on aika kutsua koolle ylimääräinen puoluekokous ja valita uusi puheenjohtaja.

Itse Tuomioja ilmoittautui puoluejohtajaehdokkaaksi, mutta tähän riviin on muitakin halukkaita. Nimiä ei tarvitse edes veikata: Paavo Lipponen, Arja Alho, Antti Kalliomäki, Pirkko Työläjärvi, jälkimäinen maaherra Turusta.

Kerrotaan myös, että Kalevi Sorsa Suomen Pankin holvista olisi kuiskannut, että Uffe Sundqvist olisi valmis poliittiseen työhön yhtä lailla kuin

neljä vuotta sitten Harri Holkeri tuli Suomen Pankista pääministeriksi.

★

Vuotoksen tekojärvi on tulossa. Vaikea poliittinen kysymys, samoin kuin maan viides ydinvoimalaitos, jota lähdetään jyräämään läpi laman Suomen päättävissä elimissä.

Vaalit ja senjälkeiset kuukaudet ovat kyllä tuoneet selvästi uuttakin kuvioihin. Presidenttipeliä esimerkiksi pelataan nyt varovaisella kädellä.

Näistä kuvioista ovat tällä hetkellä "out" sellaiset nimet kuten Sorsa ja Holkeri, samoin kuin Suominen ja Väyrynen.

Kuka tietää vaikka presidentti Mauno Koivisto Washingtonissa käydessään olisi kuiskannut presidentti George Bushin korvaan: "Harkitsen vielä kolmatta kautta..."

Lapin metsuri sytyttää savukkeensa. Tämä onnistuu kuten työntekokin, vaikka sodassa osittain menikin toinen käsi. Kuva: Stig Häggblom

Väsyttää...

Mikä vaivaa, kun iltpäivällä väsyttää niin? Ei välttämättä yhtään mikään. Ihmisen biologinen kello noudattaa 12 tunnin rytmiä. Alhaisimmallaan vireystaso on aamuyöstä ja, alkuiltapäivällä, noin 1-4 välillä, kertoi unitutkija, dosentti Markku Partinen Lääketiede-päivillä. Ne ovat aikoja, jolloin mm. liikenneonnettomuuden vaara on suuri.

Alkuillasta vireystaso taas nousee ja noin seitsemän maissa menee mukavasti. Tosi piinaava väsymys voi johtaa masennuksesta, unihiäriöstä ja jostakin elimellisestä sai-

raudesta, mutta jos näistä ei ole kysymys, pitää yrittää ruokailla biologista kelloaan.

Valohoito auttaa. Lamppuja tehokkaampi on pieni kävely ulkona valoisaan aikaan. Kevyt kasvispitoinen lounas vähentää iltpäiväväsymystä, raskas sokeripitoinen taas lisää sitä.

Kahvi on piriste, mutta pieni määrä kofeiinia vaikuttaa väsyttävästi. Eli kuppi kahvia lounaan jälkeen ei olekaan hyvä juttu.

Hyvä yöuni on virkeän päivän perusta. Sitä ei saa uni-lääkkeillä, vaan esim. liikun-

nalla. Reipas liikunta paria tuntia ennen nukkumaan menoa auttaa.

Väitetään, että kahvin ovat keksineet jemeniläiset muslimunkit tai tarkemmin sanottuna vuohet runsaat tuhat vuotta sitten.

Tarinan mukaan eräänä iltana vuohet eivät menneetkaan nukkumaan tavalliseen aikaan vaan riekkivat ja kirmaillivat pirteinä ja hyväntuulisina pitkin niittyjä.

Munkit saivat selville, että eläimet olivat syöneet erään kiiltävälehtisen puun marjoja.

Ja halusivat tietysti kokeilla niiden vaikutuksia.

Ensin marjoista yritettiin puristaa mehua, mutta siitä ei oikein juotavaksi ollut. Sattumalta puun oksa putosi nuotioon, ja näin oli ensimmäinen papu paahdettu.

Kahvi on jatkanut voittokulkuaan eri puolille maailmaa, ja erityisen hyvin se on löytänyt paikkansa Suomessa. Kukin suomalainen käyttää reilut 11 kiloa kahvia vuodessa. Tällä määrällä pidetään hallussa maailmantilastojen kärkisijaa.

Tulevaa toimintaa Connecticutissa

Kesäk. 6. p:nä Finnish American Heritage Societyn kuukausikokous klo 7:30 ill. Finnish Hallissa, Rt. 169, Canterbury.

Kesäk. 8. p:nä klo 8:30 ill. "Kesäkuun tanssit" Finnish Hallissa Canterburyssa. Sons of Norway'n Viking Chorus, Wethersfieldistä esiintyy. Musiikista vastaa Burt Stromholm, Aatos Autio solistina. Liput \$5.00. Virvokkeita.

Kesäk. 22. p:nä Juhannusjuhlat Tamarack Lodgella Voluntownissa. Kana barbecue klo 6-8 ill. Sitä seuraa kokko pimeän tultua ja tanssit Dennis ja Carl Andersonin musiikin tahdissa. Lisätietoja ja barbecue-varaukset numerosta (203) 376-0224.

Kesäk. 28. p:nä vantaalainen voimistelijaryhmä esiintyy Finnish Hallilla Canterburyssa. Sitä seuraa tanssit Burt Stromholmin musiikin tahdissa.

Heinäk. 1. p:nä klo 7:30 ill. Aura Seuran kuukausikokous Aura haalilla Voluntownissa.

Heinäk. 6. p:nä klo 8:30 ill. "Itsenäisyyspäivän tanssit" Aura haalilla. Ed Hendela takaa tahdin. Liput \$5.00. Virvokkeita.

Heinäk. 20. p:nä kana barbecue Aura haalilla klo 4-6 iltapäivällä.

Heinäk. 28. p:nä klo 1:30 ip. Finnish American Heritage Societyn "Folkways" tapahtuma Finnish Hallilla Canterburyssa. Kaikki mukaan kertomaart omien ja muiden tarinoita. Virvokkeita. Vapaa pääsy.

Elok. 1. p:nä ohjelma-ilta ja tanssit Aura haalilla Voluntownissa klo 7:30 ill. Tanssit.

Elok. 10. p:nä Finnish American Heritage Societyn vuotuinen kana barbecue klo 4-6 ip. Finnish Hallilla Canterburyssa. Liput aikuisilta \$6.50, alle 12-vuotiailta lapsilta \$3.00.

Elok. 31. p:nä Labor Day tanssit Aura haalilla Voluntownissa. Musiikista huolehtii Burt Stromholm, Aatos Autio solistina.

Onnea kaikille isille ja isoisille! Kysyin eräältä nuorelta mieheltä, miltä hänestä tuntui, kun oli tullut isäksi. "Pelottavalta", hän vastasi, "se on suuri vastuu ja pitkä työ kasvattaa lapsi, vaikka lapsesta on paljon iloa. Kuitenkin pelottaa, jos menettää työpaikkansa, tai tapahtuu jokin onnettomuus!"

Olen tässä muistellut omaa Isääni, ja Isoisääni, joita sanottiin siellä Pohjanmaalla Pappaksi. He olivat minulle pienenä erittäin tärkeitä ja usein vieläkin muistan heitä, vaikka he ovat olleet poissa jo kauan aikaa.

Silloin oli pula-aika, ja kaikki olivat huolissaan, jos eivät saa veroja maksettua ja menettävät kotinsa. Monia taloja myytiin pakkohuutokaupalla. Lehdissä oli paljon niitä ilmoituksia.

Isänsä kuoltua, eräs 12-vuotias poika kotikylässään kirjoitti presidentille, ja pyysi vapautta kunnes he pojat olisivat aikuisia, ettei taloa myytäisi ja lapsia hajotettaisi kunnan hoitoon. Ja presidentti hankki heille verovapuden moneksi vuodeksi, joten he tulivat toimeen.

Ne pienet, karut maatilat

Isien päivä

tuottivat juuri leivän parheelle, kun teki kovasti työtä. Verorahat hankittiin kalastuksella ja metsästyksellä. Joskus niitä kalojakin tuli huonosti.

Muistan kerran, kun olin mummon luona, hän odotti aamulla miehiä takaisin rannasta.

"Tulisi nyt edes kaloja", hän sanoi masentuneena.

Pappa tuli iloisena tupaan ja virkkoi: "Ei tullut kuin viisi silakkaa ja nekin niin laihoja, että heitin ne takaisin lihoamaan!"

Ilailin hänen huumorintajuun, se auttoi. Hän osti minulle kauniin aapisen kirkonkylältä, kun keroi, että Isä oli opettanut minut tavaamaan. Kukko muni usein karamelleja aapisen väliin, kun luin sitä hänelle.

Hän oli erittäin taitava tekemään kaikkia esineitä puusta ja voitti usein palkintoja näyttelyissä. Hänen tyttäriin tekemät piirongit ovat varmaan vielä jäljellä lapsen-

lapsilla.

Isäni Isä otti minut usein polvelleen ja soitti huuliharpuun, ja lauloi usein, tai kertoi tarinoita Minnesotan suurista metsistä. Hän varoitti meitä lapsia, ettei aikaa saa panna hukkaan, se kuluu nopeasti ohi.

Talvella hän nousi kolmelta kutomaan verkkoja, kun toiset vielä nukkuivat. Kesä-aamuna miehet lähtivät neljältä merelle vetämään verkkoja. Kalat piti ottaa verkoista, pestä ja suolata. Verkot laitettiin kuivumaan rannoille.

Päivät oltiin työssä pelloilla ja metsissä. Illalla laskettiin verkot. Ne olivat pitkiä työpäiviä. Talvella piti illoin tehdä ja korjata työkalut. Ei niitä silloin ostettu kaupoista.

Kuitenkin kiireistä huolimatta, he opettivat ja auttoivat aina meitä lapsia. Isäni otti minut mukaansa kirkkoon. Hän ja äiti menivät sinne vuorotellen, että toinen oli pien-

ten kanssa kotona. Istuin tyynyllä, Isän pyörän takana. Kirkkoon oli 15 kilometriä.

Lukkari soitti aina puolen tunnin konsertin pitkämatkailaisille ennen jumalanpalveluksen alkua. Menimme kuuntelemaan. Niistä konserteista on jäänyt kaunis muisto. Silloin meillä ei ollut vielä edes radiota, joten kirkko oli ainoa paikka, missä kuulimme klassillista musiikkia.

Saarnat olivat minusta äärettömän pitkiä, ja joka kerta, kun pappi pysähtyi ja veti henkeä, toivoin, että hän sanoisi jo aamen ja lopettaisi, mutta aina hän vain jatkoi. Olin hiljaa ja yritin kestää, sillä tiesin, etten muuten saisi kuulla sitä ihanaa urkumusiikkia.

Pyysin Isää usein laulamaan illoin, kun menin nukkumaan. Hän lauloi paljon. Pidin aina siitä, että vanhempani lauloivat. Lauloin myöhemmin paljon omillekin lapsilleni pienenä, että he oppivat suomalaiset laulut.

Olen vieläkin kiitollinen, että minulla oli niin hyvät vanhemmat ja isovanhemmat. He ovat poissa, mutta jättivät paljon kauniita muistoja, jotka eivät koskaan unohdu.

Aini Tossavainen

Tikkurilan Naisvoimistelijat koristavat keskikesän juhlaa

Tikkurilan Naisvoimistelijat Vantaalta ovat yksi Midsummer Celebration '91 -juhlan pääesiintyjistä. Juhlatilaisuus järjestetään kesäkuun 22. päivänä County College of Morris in Randolph, New Jerseyssa. Scandinavian American Heritage Society -järjestön sponsoroima vuosijuhla on kolmas järjestön sponsoroima vuosittainen tilaisuus.

Tikkurilan Naisvoimistelijat on hyvin aktiivisesti toimiva urheiluseura, jolla on kaiken kaikkiaan 22 eri ryhmää, 17 ohjaajaa ja yli 800 jäsentä. Seura on esittänyt modernia rytmistä voimisteluaan ja kansantanssejaan eri voimistelujuhliin niin Suomessa kuin ulkomailla. He ovat esiintyneet myös mm. Seattlen FinnFestissa 1989.

Muita kesäjuhlien pääesiintyjä ovat Veslemøy Leikarring -niminen kansantanssiryhmä Hortenista, Norjasta, North Jersey Wind Orchestra johtajanaan Carl Wilhjelm, Scandinavian Accordion Club of New York johtajanaan Walter Eriksson, norjalainen viulisti Stig Erik Wessel ja amerikkalaisen vokalisti Birgitta Andersson.

Esiintymisohjelman lomassa kesäjuhliin on tarjolla pohjoismaisia ruokia ja käsitöitä, lapsille omaa ohjelmaa, ruotsalainen juhannussalko ja tietysti myös juhannuskokko. Juhlilla esitetään myös tanssi- ja viihdemusiikkia päivän mittaan. Soittajina ovat Walter Eriksson Orchestra, Bert Stromholm Orchestra sekä ruotsalainen että norjalainen duo.

Midsummer Celebration '91 -ohjelmasta saa lisätietoja puhelimitse numerosta (201) 839-4427.

Virtsatie-tulehdukseen marjamehua

Jos sattuu saamaan virtsatie-tulehduksen saattaa lääkäri pian määrätä hoitoon muuttaman laillisen karpalo- tai mustikkamehua.

New England Journal of Medicine -lehdessä eräs israelilainen tiedemies kirjoittaa, että näiden kahden marjamehun tietyt ainekset ehkäisevät bakteereita kiinnittymästä virtsatie-tulehdukseksi.

Karpalomehua suositeltiin entisaikaan laajalti, koska luultiin, että mehun happamuus paransi tulehduksen.

Vaikuttavaa ja ehkäisevää ainesta on vain karpalo- ja mustikkamehussa, osoittavat tutkimukset.

Jani Sievinen maailmanlistoille

Suomen uintiennätyksen rikkoja Jani Sievinen on noussut nimeksi myös lajin maailmanlistoissa.

Sievinen on nyt 25 metrin altaan tilastoissa toisena 200 metrin sekauinnissa, kolmantena 400 metrin sekauinnissa sekä neljäntenä 100 ja 200 metrin selkäuinnissa.

Myös Antti Kasvio on maailmantilastoissa mukana; hän on viidentenä 200 metrin vapaauinnissa.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION

New York, N.Y. 10017

Isänmaallisuus on muotivillitys

Amerikan sosioekonomisen tutkimusyhdistyksen raportissa todetaan, että isänmaallisuus onkin vain pelkkä eri aikakausien muotivillitys. Tutkimukset osoittavat, että tammi-kuun puolivälissä erilaisten Amerikan nauhojen, mukien, lippujen ym. rihkaman myynti nousi 225-300 prosenttia siitä, mitä se oli ennen elokuun 2. päivän Kuwaitin miehitystä.

Maaliskuun alkupuolella, mutama viikko siitä, kun Persianlahden sota oli voitettu, isänmaallisen rihkaman myynti putosi 45-50 prosenttiin siitä, mitä se oli ollut ennen miehitystä.

Murhat kärjessä naisten työkuolemissa

Murhat ovat yleisin syy naisten työpaikkakuolemiin etenkin niiden naisten keskuudessa, jotka työskentelevät elintarvikeliiketoimissa, ilmenee tehdyissä tutkimuksissa.

American Journal of Public Health -lehden mukaan vuodesta 1980 vuoteen 1985 kaikkiaan 41 prosenttia naisista, jotka kuolivat työpaikoillaan, olivat murhan kohteina.

Vastaavasti vain 13 prosenttia miehistä oli murhien uhreja työpaikoillaan. National Institute for Occupational Safety and Health -yhdistyksen mukaan suurin osa miehistä sai surmansa työtapa- turmissa.

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Floridan kuulumisia

Toukok. 30, 1991

Kodissamme vietettiin maanantaina 27 pv. hyvin harvinaista perhejuhlaa. Peräti kuusi henkilöä, jotka tämän vuoden aikana saavuttavat sadan vuoden kunnioitettavan iän, asuvat kodissamme.

He ovat John Turp 14 p. kesäk. 102 v., Selma Kronberg 4 p. tammik. täytti 101, Thomas Nyyssö 1 p. huhtik. 101, Aura Ranta 25 p. toukok. 100, Arvo Kajander 16 p. lokak. 100 ja Elizabet Lähde 28 p. lokak. 100 vuotta.

Nämä iäkkäät henkilöt johdatettiin kahvipöytään kukkien, kakku-musiikin ja puheiden keralla.

Puheita tässä ainutlaatuisessa juhlassa pitivät johtaja Maquire, Arvo Katajisto ja Rachel Hetico. Musiikista vastasivat Leo Jaakkola, Charles Hedlund ja Jorma Wuorinen. TV-12 pistäytyi paikalla ikuistamassa tätä tilaisuutta.

Sydämellisesti Onnea teille vielä ja hyvää terveyttä jatkossa.

Saimme myöskin surusanoman, Martha Merve kuoli 26 p.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

88 vuoden ikäisenä ja Sven Frayer 22.5. 80 vuoden ikäisenä. Esitämme surun valittelumme. Perjantaina pastori Törmälä piti muistopuheen poisnuikkuneille.

Tällä viikolla teimme pyynnöstä pikkuvierailun Atlantis Nursing Home'in. Kävimme viihdyttämässä sikäläisiä vanhursia. Joukossa on myös suomalaisia. Mukana oli Hopeahapset, Pirjo Pedersen, Rachel Hetico ja Charles Hedlund sekä allekirjoittanut. Silminnähden siellä pidettiin käynnistämme.

Jotain aivan erikoista me koimme, kun asukkaamme ja henkilökuntamme toivat esille "Art shown" (-taiteen ja käsitöiden näyttely). Se ylitti kaikki odotukset. Niin ihania töitä mitä näimme asukkaiden käden kautta lähteneen,

oli vaikea uskoa todeksi. Onnittelumme ja kiitoksemme myös teille kaikille!

Tahdomme taas kiittää kuluneesta viikosta kaikkia rakaita asustajiamme. Iloisia kesäpäiviä.

Toukok. 23, 1991

Sateisen alkuvuikon aikana saapui kotiimme surusanoma. Kotimme pitkäaikainen asukas Edith Kisko kuoli toukok. 20. p:nä 96 vuoden ikäisenä. Esitämme suruvalittelun omaisille.

Tämän viikon saimme taas aloittaa iki-ihanalla maanantain kahvikonsertilla, jota Leo Jaakkola ja Cahlers Hedlund meille esittivät.

Tiistaina oli vuorossa "omat solistit" Ed Haapan kansanlauluiltoapäivässä. Keskiviikkokomanauna Helping Hands

ryhmä "tupsahti tupaan", ja siitä se taas alkoi. Asiakkaita riitti sekä kampaamossa, että ompelimossa. Nyt sekä kädet että jalat on taas käsitelty. Ilta-ikäisillä oli asukkaiden kuukausikokous ja illalla kokoon-tui johtokunta.

Erkki Salmen tuottama videofilmä katsottiin torstaina. perjantaina veitettiin kahden kotimme asukkaan (Sanni Hardwikin ja Edith Kiskon) muistotilaisuutta. Pastori Matti Väliälä piti muistopuheen ja omat Hopea hapset lauloivat.

Pyydämme kiittää teitä kaikkia yllämainittuja avustanne kuluneella viikolla. Mattokutomossa on Frans Berttel pitänyt jatkuvasti huollossa kutojien kangaspuut, suur kiitos sinulle Frans! Samoin kiitos

sairaskodin tarjoilijoille monista vuosien varrella tehdyistä vapaaehtoistyötunneista.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Ps. Pyydämme ystävällisesti alla olevia jäseniämme ilmoittamaan Lepokodin toimistoon, tai henkilöiden jotka heidän osoitteensa tai olinpaikkansa tietävät 1800 South Dr., Lake Worth, FL 33461.

1813 Sally V. Oja
1931 Aili Olson
441 Hanna Olson
1085 Walter Olson
902 Ida Orni
807 Hannah Oster
500 Arvo Paananen
1293 Julius Paananen
1436 Sanni Päiviö
1437 Uuno Päiviö
844 Jenny Nissinen
532 Amanda Nokari
761 Saima Nordblom
1235 Vienna Nordman
318 Fanny S. Nurmi
1852 Elizabeth Oja
1812 George A. Oja
1853 John A. Oja

25 vuotta sitten

Kesäkuun 4, 1966

Etusivulla kerrottiin kuvanveistäjä Väinö Aaltosen kuolleen pitkäaikaisen sairauden murtamana. Vuonna 1894 syntynyt taiteilija oli kuollessaan 72-vuotias.

Nimimerkki "Jallu" Worcester, MA:sta muistutti lukijoita Mölylän avaamisesta. "Hoitajat Sirkka ja Jussi Liukkonen pitävät huolta, että ravintolat tarpeet riittävät ja toivovat hyvää osanottoa koko kesän ajaksi," hän kirjoitti.

Kesäk. 7

Fitchburgin Taidemuseossa järjestettiin nuorten taide-näyttely ja esillä oli myös seuraavien suomalaissukuisten nuorten töitä: Candis Heikkilä, Karin Heikkilä, Karl Hakala, James Järvelä, Mary Jane Oksanen, kaikki Fitchburgista. Donna Autula, Steven Autula ja Edson Kaarela Westminsteristä sekä Elizabeth Lahti Leominsteristä.

Raivaajan sivuilta poimittu

50 vuotta sitten

Kesäk. 3, 1941

"Neljäs vuotuinen matka Delawaren suomalaisten 300-vuotispaatsaalle" luki etusivun otsikossa. Juhlapuhujina tässä Amerikan Suomalaisen Historiallisen Seuran tilaisuudessa Chester, Pennsylvaniassa oli lähetystöneuvos Urho Toivola, kongressin edustaja Harold Knutson ja Oskari Tokoi, yksi Raivaajan silloisista toimittajista.

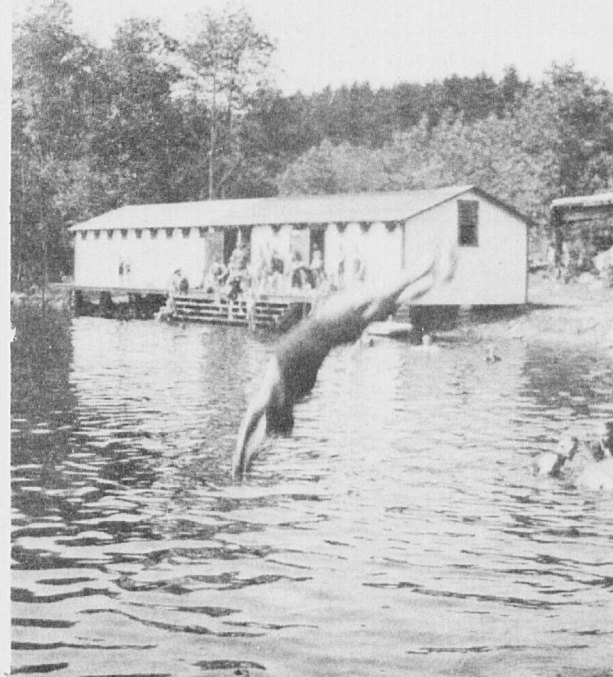
Los Angelesin suomalainen lähetysseura vietti 20-vuotisjuhlaansa toukok. 25. p:nä. Perustavia jäseniä kerrottiin olleen kahdeksan, joista mukana toiminnassa vielä Mrs. Palme, Mrs. R.O. Page ja Miss Liina Hoisko. Ensimmäisenä pastorina toimi Samuel Ne-

vala. Hänen seuraajinaan John Heino, Alex Raita ja vuodesta 1937 Omar G. Halme.

Kesäk. 4

United Cooperative Societyn edellisiltäisessä kokouksessa Saiman Puiston kahvilassa Fitchburgissa pohdittiin laajasti esitystä itsenäisen osuustukkukaupan perustamisesta Bostoniin palvelemaan uuden Englannin piirissä toimivia osuuskuntia. Johtokunnalle annettiin täydet valtuudet toimia asiassa harkintansa mukaan.

Maynardin osuuskunnan valitustyön johtaja Frank Aaltonen ja Eastern osuustukkukaupan Bostonin haaran johtaja Waldemar Niemelä olivat sitä mieltä, että "Bostonin haaran itsenäistyttäminen

Saiman farmin uima-allas oli suosittu paikka kesäheleillä. Tällaisena sen ikuisti Aarne J. Parker ennen 1920-lukua.

hyödyttäisi tämän alueen osuuskuntia ja niiden jäseniä."

Eino Kaarela toimi kokouksen puheenjohtajana, Lauri Moilanen kirjuriina.

Kesäk. 5

Hubbardston, MA:ssa pidentyissä keskiviikkoillan tansseissa soitti Viola Turpeinen. Pääsymaksu oli 35 senttiä.

75 vuotta sitten

Kesäkuun 2, 1916

Fitchburgissa aiottiin vihkiä tulevana sunnuntaina Saiman farmilla uusi vastarakennettu uimahuone." Kirjoituksen yhteydessä mainittiin, että "viranomaisen määräyksen mukaan tästä lähtien ei saa riisuutua muualla kuin uimahuoneessa. Ei saa siis jättää vaatteita pitkin kenttää eli ke-

nenkään naapurin maalle."

Kesäk. 3

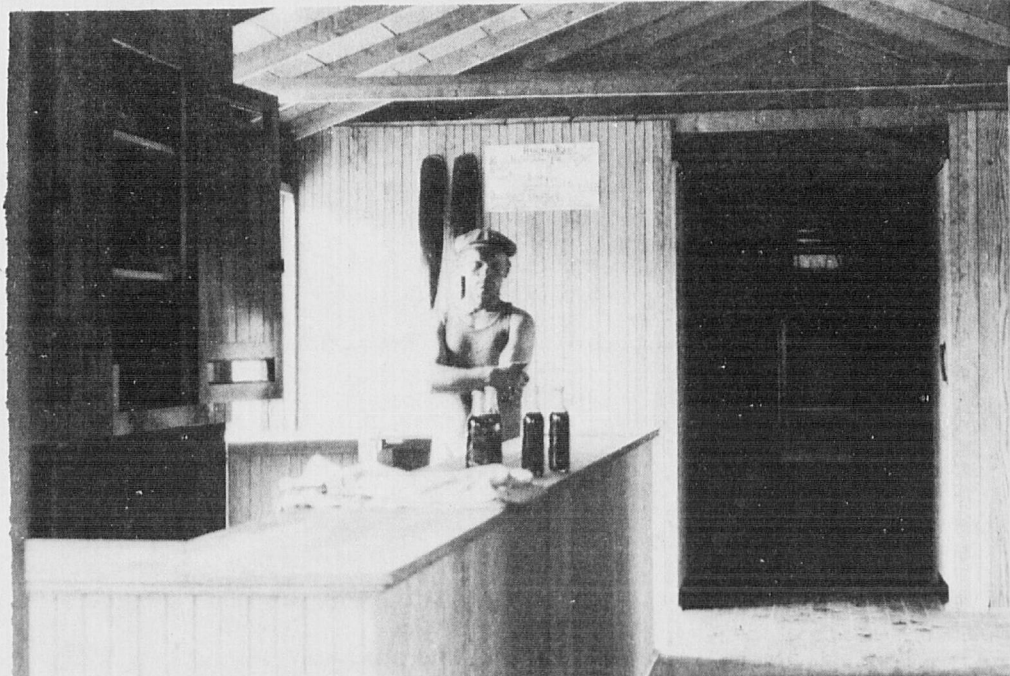
John R.N. Cwinn, Michiganista etsii naisseuraa tällaisen ilmoituksen avulla: "Naiset, huomatkaa! Olen laittanut oman kodin, josta vielä puuttuu omaa heilaa. Ruvetkaa naiset kirjeenvaihtoon kanssani. Ikää on karttunut minulle jo niin paljon, että vanhoilla piioillakin on tilaisuus, jos vaan tahtovat emänniksi ruveta!"

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Tällaiseltä näytti Saiman farmin pukuhuone Aarne J. Parkerin ennen 1920-lukua ottamassa valokuvassa.

Kuolleita

John Einari Luhta

MANCHESTER, CT - John Luhta, 91, kuoli toukok. 1. päivä sairaalassa vanhuuden heikkouteen.

John oli syntynyt Suomessa, Isonkyrön pitäjässä Vaasan läänissä huhtik. 12. p:nä 1900. Hän oli nuorin seitsemästä lapsesta. Siskonsa Ida eli 92 vuotiaaksi Ohion valtiossa.

Mr. Luhta saapui Yhdysvaltoihin 1921 kolmen sisarensa luokse Ohion valtioon. Vuonna 1925 hän muutti Duluth, Minn:taan, jossa hän opiskeli Työväen Opistolla kahden talven ajan. Siellä hän myös kohtasi tulevan vaimonsa Martha Hollin. He avioituivat 1928.

Vuonna 1935 Martha ja John muuttivat tänne Connecticutin valtioon, Onecoan. Ostivat palan maata ja John rakensi talon sekä ulkorakennuksia siipikarjan kasvatusta varten.

Heille syntyi myös tytär Helen joka myöhemmin graduoi opettajaksi Brown yliopistosta, Providence, R.I:ssa.

Vaimonsa Marthan Jussi menetti huhtik. 29, 1983.

Mr. Luhtan hautausmaalaus oli lauantaina, 4. p:nä toukokuuta Tillinghast hautauskoudissa Central Villagessa. Pastori Robert Cooper kuvasi ahkeran miehen elämäntyötä ja lopuksi siunasi hänet. Sereemonian jälkeen siirryttiin lounaalle lähellä olevaan ravintolaan.

Johnin tuhka kätettiin vaimonsa viereen Onecon hautausmaalle.

Jälkeensä Johnin jäi tyttärensä Helen, vävy Cordin sekä heidän kaksi lastaan Megan ja Sean ja myös laaja ystäväpiiri täällä. Huomioitakoon myös, että Helen ja Cordin Sweeney tekivät parhaansa Jussin sairauten aikana. John Luhta tunnettiin rehellisenä, ahkerana ja myöskin tietopuolisena miehenä, ei ainoastaan maamiestensä vaan myöskin amerikkalaisen väestön keskuudessa, mies jonka puheisiin sai luottaa myötä- ja vastoin käymisissä.

Kevyet mullat hautakummullesi.

Arvid Sjogren

Olavi Sihvosen muistolle

Tammik. 31, 1921 - huhtik. 3, 1991

Elettiin suurta lamakautta. Wall Streetin pörssi räjähti 1929 ja sen seuraukset olivat tuhoisat. Ei ollut työtä, ei leipää kansalla.

Ajat olivat myös vaikeat New Yorkissa. Suomalainen mies ei lähtenyt soppajonoon, ei myymään omenia kumille. Hän otti perheensä ja pakeni maalle.

Jo kivikauden ajoilta on suomalaisessa luonteessa ollut maajussin henkeä. Hän tiesi, että jos on maata, aurinkoa ja vettä, niin leipä irtautuu ihmiselle.

Joukolla, etenkin lapsiperheitä, saapui tänne Voluntownin [CT] seutuville. Heistä tuli karjafarmareita, kanankasvattajia.

Vuonna 1931 lähtivät Elli ja Eliel Sihvonen Long Islandilta neljän lapsensa kanssa Voluntowniin.

Olavi, toiseksi vanhin, kävi pari vuotta Voluntownin kansakoulua ja siirtyi sitten Norwich Free Academyn oppilaaksi. Koulussa oli jo silloin kuu-luisa taideosasto.

Näinkin pienestä, uinuvasta kylästä voi lähteä maailmalle vaikuttava taitelija.

Hertta Odell

NEW YORK CITY - Oli Sihvonen, 70, 245 Grand St., abstrakti taidemaalari ja opettaja, kuoli huhtik. 3, 1991 Veterans' Memorial sairaalassa.

Hän oli syntynyt tammik. 31, 1921 Brooklynissa Eliel ja Elli (Forsman) Sihvosen poikana. Vuonna 1938 hän sai stipendin Art Students' League opilaitokseen New Yorkissa opiskellen Jon Corbinon ja Robert Brackmanin johdolla.

Edesmennyt palveli toisessa maailmansodassa. Sen jälkeen hän opiskeli Black Mountain Collegessa North Carolinassa opettajinaan Josef Albers, Jean Varda, Ilya Bolotowsky ja Buckminster Fuller.

Kymmenen vuotta hän maalasi Taos, New Mexicossa ja opetti sekä Mexicon että Denverin yliopistoissa kunnes palasi New York Cityyn 1967. Sihvonen opetti myös Vermontin yliopistossa sekä Cooper Unionissa ja Hunter Collegessa New Yorkissa.

Sihvosen töitä kuuluu moniin yksityisiin ja julkisiin taidelaitoksiin, joiden joukossa mm. Corcoran Gallery of Art Washington D.C.; Whitney Museum of American Art ja Museum of Modern Art New Yorkissa; Addison Gallery of American Art, Andover, MA; Art Institute of Chicago; Worcester Art Museum, Worcester, MA; John Newberry Print Collection, Detroit, MI; Chase Manhattan Bank Collection, New York; Dallas Museum of Fine Arts; Rockefeller Collection, Albany, NY ja Rockefeller University, New York.

Kaipaamaan jäi kaksi tytärtä, Kimry Griffen, Great Barrington, MA ja Jennifer Sihvonen, Santa Fe, NM; kaksi siskoa, Miriam Sihvonen, Kensington, MD ja Aune Jalkanen, Voluntown, CT; yksi lapsenlapsi Rochelle Rochon, Santa Fe, NM. Poika Conor Sihvonen kuoli 1986.

Wilho Parviainen

GARDNER, MA - Wilho E. Parviainen, 77, 527 Pleasant St., kuoli toukok. 31, 1991 kotonaan lyhyen sairauden muttamana.

Hän oli syntynyt toukok. 17, 1914 South Ashburnhamissa Emil ja Tekla (Salmi) Parviaisen poikana ja asui alueella koko ikänsä. Hän työskenteli esimiehenä Nichols and Stone Co:ssa ja S. Bent Brothers Inc:ssa kunnes jäi eläkkeelle 12 vuotta sitten.

Parviainen oli toisen maailmansodan veteraani.

Hän ja hänen vaimonsa Blanche E. (Bettey) Parviainen viettivät 49-vuotishääpäiväänsä viime vuoden marraskuussa.

Kaipaamaan jäi vaimon lisäksi poika Kenneth E. Parviainen, Gardner; kolme tytärtä, Sandra E. Parviainen, Linda J. Parviainen ja Karen V. Collins, kaikki Gardnerissa; kaksi veljeä, Eino Parviainen, Gardner, ja Väinö Parviainen, Baldwinville; viisi lastenlasta; kaksi lastenlasten lasta sekä useita sisarusten lapsia.

Hautaaminen tapahtui St. Johnin hautausmaahan.

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Sillä kun olimme lihan vallassa, niin synnin himot, jotka laki herättää, vaikuttivat meidän jäsenissämme, niin että me kannoimme hedelmää kuolemalle, mutta nyt me olemme irti laista ja kuolleet pois siitä, mikä meidät piti vankeina, niin että me palvelemme Jumalaa Hengen uudessa tilassa emmekä kirjaimen vanhassa." (Ro. 7:5,6)

Jumalan laki aina paljastaa synnin ihmisen elämässä. Tämän tähden luonnollinen ihmisen, kun hän tulee kasvatustun Jumalan lain kanssa, kokee syyllisyyttä ja haluaa paeta - ei tahdo olla tekemisissä Jumalan asioiden kanssa.

Jumalan Sana selvästi ilmoittaa, että kaikki ihmiset ovat syntisiä. "Sentähden niin kuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet - sillä jo ennen lakiakin oli synti maailmassa, mutta syntiä ei lueta, missä lakia ei ole; kuitenkin kuolema hallitsi Adamista Moosekseen asti niitkin, jotka eivät olleet syn-

tiä tehneet samankaltaisella rikkomuksella kuin Aadam, joka on sen esikuva, joka oli tuleva." (Ro. 5:12-14)

Jos pakeneminen ei ole mahdollista enää - sydän ei saa rauhaa missään - niin sitten ihminen yrittää hyvittää Jumalaa (koska hän aavistaa, että Jumala on sittenkin olemassa) tekemällä hyvää... Tästä kaikki maailman uskonnot! Kristillisissä maissa, joissa evankeliumia on julistettu, monet ovat tietoisia Jumalan Sanan tiestä, mutta koska heille ei ole selvinnyt UUDESTISYNTYMINEN, he yrittävät korjailla, parannella elämäänsä tekemällä hyvää, elämällä moraalisesti moitteetonta elämää jne., mutta -sydämessä ei ole rauhaa. Joka kerta kun joku UUDESTISYNTYNYT henkilö puhuu heille Jumalan asioista, heidän sisimmässään alkaa kiertämään epämieluisuuden tunne, tulee pakokauhu... KULTTUURIUSKONTO EI AUTA!

Niin kauan kuin ihminen pakenee totuutta itsestään, niin kauan hänen sydämeistään puuttuu RAUHA. Epämielilyt jatkuu sivulla 13

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

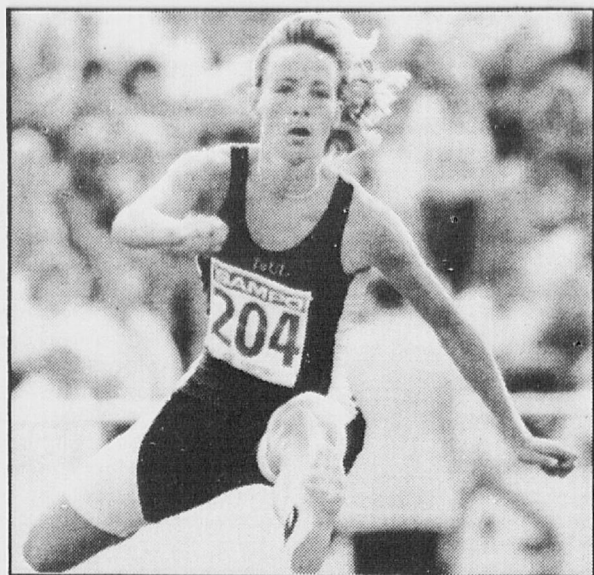
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

URHEILUA

Tuija Helander-Kuusisto päättää uransa jatkosta syksyllä.

Helander-Kuusisto aitoo jäähdytellen

Aitajuoksija **Tuija Helander-Kuusisto** lähtee alka-vaan yleisurheilukauteen uudella asenteella. Tähän saak-ka hän on hakenut 400 metrin aidoissa arvokisamenestystä.

Nyt laji on vaihtumassa 100 metrin aitajuoksuksi ja tavoite on kansallisella tasolla: kesän tärkein kilpailu on näillä näky-min Kalevan kisat.

Helander-Kuusisto, 29, jou-tui tunnustamaan viime kesä-nä, ettei hän yllä enää enti-selle tasolleen ratakierrök-sellä. Kahdesti leikatut keuh-kot eivät kyenneet siirtämään riittävästi happea lihaksiin.

Tuija ajatteli jatkaa uraansa uusilla juoksumatkoilla. Sa-dan metrin aitajuoksussa hän päätti tavoitella 13,50 ajan alitusta ja ehkä myös **Lena Spoofin** Suomen ennätystä 13,24. Nyt nekin suunnitel-mat ovat kaatuneissa akilles-vaivoihin.

Epäonnea Nizzassa

Helander-Kuusiston akilles-janne leikattiin helmikuussa.

Paraneminen alkoi lupaavas-ti, mutta Nizzan leirillä touko-kuussa jalka kipeytyi uudestaan.

- Nyt tavoitteenani on juos-ta alkukesästä A-luokan tulos 100 metrin aidoissa. Ensimmäisen kunnan kilpailu juok-sen aikaisintaan Kalevan ki-soissa heinäkuun lopussa, hän pohtii mahdollisuuksiaan.

"Seuraavaksi kai painonnostoon"

- Jos olisin tiennyt, mitä talvi tuo, olisin lopettanut urani jo viime syksynä, Helander-Kuusisto tunnustaa.

Uransa jatkosta Tuija päät-tää lopullisesti vasta syksyllä. Kevään aikana hänen harjoit-telunsa on koostunut lähinnä painojen nostelusta ja vesi-juoksusta.

- Välillä tuntuukin, että jou-dun siirtymään painonnos-toon, kun en pysty juokse-maan kunnolla, hän naurah-taa vaikeuksilleen.

Jari Kurri palaa Gretzkyn rinnalle

NHL-historian paras euroop-palainen jääkiekkoilija **Jari Kurri** palaa takaisin NHL-kau-kaloihin vuoden poissaolon jälkeen. Los Angeles Kings -joukkueen omistaja **Bruce McNall** ilmoitti äskettäin, että Kurri, 31, on solminut jouk-kueen kanssa kolmen vuoden sopimuksen vuoden optiolla.

Näin ollen oikeana laitalhyök-kääjänä pelaava Kurri tais-telee ensi kaudella **Wayne Gretzkyn** kanssa samassa joukkueessa ja samassa ket-jussa, sillä McNall ilmoitti, että Kurri, Gretzky ja Tomas Sand-ström muodostaisivat ensi kaudella hyökkääjäkolmikon.

Kurri ja Gretzky muodos-tivat Edmonton Oilersin riveis-sä koko 80-luvun tehokkaim-man hyökkääjäparin kahdek-san vuoden ajan johtaen Oi-lersit tuona aikana neljään Stanley Cupin mestaruuteen.

Gretzky siirtyi kolme vuotta sitten kovalla kohulla Kingsei-hin. Kurri puolestaan pe-lasi viime vuoden Italian lii-

Jari Kurri Los Angelesin Kingseihin.

gassa Milan Devils-joukkuees-sa.

Kurri ja Kingsin välisen so-pimuksen syntyhetkellä Gretz-ky oli lomalemassa Espanjas-sa eikä ollut näin ollen tietoi-nen sopimuksen synnystä. Gretzky ja Kurri ovat kumpikin ilmoittaneet useasti haluavan-sa pelata jälleen yhdessä, ja miehet ovat Kurrin puheiden mukaan olleet myös hiljattain

puhelin yhteydessä toisiinsa.

Kurri ja Los Angelesin so-pimuksen sanotaan tuovan Kurrielle miljoona dollaria vuo-dessa. Sopimus syntyi Oilersin, Kingsin ja Philadelphia Flyersin kesken ns. kolmitie-sopimuksena. Kurrin pelaa-jaoikeudet omistanut Oilers siirsi Kurrin oikeudet Flyer-sille, joka puolestaan siirsi ne Kingseille.

Amerikkalaisen jalkapallon EM-kisat elokuussa Suomessa

Amerikkalaisen jalkapallon Euroopan mestaruuden finaaliottelut pelataan Helsingissä elokuun 13.-18. päivä. Lop-pusarjaan selvinneet joukkueet ovat Iso-Britannia, Ranska, Hollanti ja Suomi.

Kaikki pelit pelataan Helsingin olympiastadionilla, jonne mahtuu 50,000 katsojaa. Amerikkalaisen jalkapallon Euroopan mestaruudesta pelataan joka toinen vuosi. Ensimmäiset EM-kisat järjestettiin 1983 Italiassa, jotka isännöi myös voitti. Lajin toiset EM-kisat olivat myös Italiassa, mutta silloin mestaruuden vei Suomi. Vuonna 1987 mesta-

ruudesta pelattiin Helsingissä, jolloin italialaiset veivät mestaruuden takaisin itselleen. Vuonna 1989 kisat pidettiin Saksassa. Silloin mestaruuden vei Iso-Britannia ja Suomi oli toisena.

Amerikkalainen jalkapallo on yksi nopeimmin kasvavista urheilulajeista Suomessa. Muutama high school-oppilas toi lajin 70-luvun lopulla USA:sta. Tätä nykyä Suomessa on yli 30 joukkuetta, joilla on useita joukkueita kilpailemas-sa eri sarjoissa ja tasoilla. Viime kausi Suomessa oli 11. kausi seuratasolla. Mestaruus-sarjaa kutsutaan "Vaahteralii-

gaksi", koska mestaruuspo-kaalin on lahjoittanut Kanadan suurlähetystö. Silti peliä pela-taan Suomessa amerikkalai-sin säännöin.

EM-finaaliottelut ovat: 14.8. Suomi-Ranska, 15.8. Englanti-Hollanti, 17.8. pronssiottelu ja 18.8. loppuottelu.

Loppuottelupäivän iltana halukkailla on mahdollisuus osallistua Viking Linen 24 tunnin ohjelmalliselle laivaris-teilylle, jossa pidetään myös kisojen palkintoseremoniat.

Terveisiä Ylivieskasta Suomesta

Keväinen tervehdykseni Raivaajan lukijoille! Tuli ihan sydämellinen halu tervehtiä teitä ystävät ja toivottaa teille oikein siunauksista rikasta ke-vättä ja kesää!

Elämme täällä samaa elä-mänmenoa kuten ennenkin. On tosin paljon vaikeuksia. On työttömyyttä, lakkoja, ja muita niitä joutavia. Monet yritykset joutuvat lopetta-maan, koska kauppia ei saa-da, tavaraa ei mene.

Naapurimaahan saisi viedä tavaraa, mutta maksun saanti on vaikeaa, entistäkin velkaa on, joten Suomi vientimaana on vaikeassa tilanteessa. Täs-sä vaiheessa tulee työttö-myyttä. Pyllähtää niitä kon-kurssiinkin vaikeiden aikojen myötä, joten ahtaalla monet ovat.

Muuten meillä on hyvä ti-

lanne siinä, että on ruokaa ja kaikkea tavaraa, aivan liian kanssa. Onhan niitä osta-jiakin. Ne joilla on vakituinen työ, palkka tai eläke, ovat aivan tavallisen hyvällä puolel-la.

Korkokanta on korkea ja se on tuonut lamaa rakennus-alalla. Se on aivan pysähdyk-sissä. Ei haluta ostaa taloja, asuntoja. Myytävänä kyllä on vaikka millä mitalla.

Uusi hallitus istuu nyt edus-kunnassa. Vaikeita ovat rat-kaisut, oli siellä kuka tahansa. Aina moititaan, jos joku menee pieleen. Eikähän kaikille voi olla mieleisiä eri ratkaisut. Viisautta ja taitoa silläkin "pallilla" tarvitaan.

Äitienpäivää vietettiin sun-nuntaina toukokuun 12 päi-vänä. Juhlia järjestettiin. Kymmeniä kunniamerkkiäite-

jä muistettiin ja juhlittiin. Kaikki olivat suuren perheen äitejä. Lapset onnistuneet ja muutenkin he ovat tehneet työtä jollakin huomattavalla tavalla. Hyvä näin.

Minulle tulee tällaisten asi-ain yhteydessä mieleen oma pikku äitini. Hän, joka 40-vuotiaana jäi leskeksi. Lapsia 13, joista minä nuorin, vielä syntymättä. Vasta puoli vuot-ta isäni kuoleman jälkeen su-vaitsin minä tulla maailmaan.

Ei varoja, ei lapsilisiä, pieni velkainen paikka, joka kohta jouduttiin myymään. Saa siinä äiti miettiä, miten tästä eteen-päin. Niin sitä on pitänyt sel-viä.

Perintönä meille lapsille oli se, että meidät opetettiin työn-teeseen, rehellisyyteen ja mei-hin istutettiin usko Jumalaan ja rakkaus Isänmaahan.

Olisi siinäkin ollut palkittava äiti, oikea silloinen ÄITI TERE-SA! Ajat ovat kuluneet. Suu-rempiä tapahtumia ei ollut. Oli-pahan vain "kynsillään" ole-mista. Ja - me rakastimme meidän urhoollista pikku äiti-ämme, joka sai pidetyksi lau-mansa koossa, ei vieraille ve-räille eikä kunnan hoitoon. Eikös ole syytä kiitokseen?

Näissä mietteissä olin äitien-päivänä ja usein muulloinkin, kun nykyajan ihmiset ovat tyytymättömiä ja purnaavat, vaikka kaikki on hyvin. Tyy-tyväisyyttäkin saapi opetella ja kiittää siitä mitä tänään on.

Näinpä haastelee teille ys-tävänne Anna-Liisa Ylivies-kan kaupungista, omasta ko-distaan Rastaasta, jonka pi-halla juuri alkaa koivunlehti hiirenkorvalle aueta. Kesän linnut ovat saapuneet ja ne laulavat, visertävät.

Anna-Liisa

Valaanpyynti-maat rikkovat sopimuksia

Lähes 14,000 valasta on ta-pettu viiden viime vuoden ai-kana Kansainvälisen valaan-pyyntikomission (IWC) pyyn-tikiellosta huolimatta, ympäris-töjärjestö Greenpeacesta ker-rottiin hiljattain.

- Japanin, Norjan ja Islannin harjoittama valaiden kaupalli-nen teurastus on ajanut mo-nia valaslajeja sukupuuton partaalle, Greenpeace sanoo tuoreissa raportissaan.

Valaanpyyntiä harjoittavat maat ovat toistuvasti rikko-neet tai jättäneet avoimesti huomiotta IWC:n päätökset ja kieltäytyneet antamasta tieto-ja, jotka olisivat auttaneet maita välttämään liiallisen pyynnin, raportissa kerrotaan.

'A Finnish renaissance man'

FITCHBURG, MA - Consul Edwin E. Kaarela was the main speaker at Eino Friberg's 90th birthday celebration at Saima Park on May 12. His tribute is reprinted as follows.

continued from last week

However, as is often the case, we don't face headlong into the trials and tribulations of those we honor... we don't really have the true sense of the drive, the sacrifices, the failures and disappointments, the incremental gains, ever touching their daily lives.

For instance, we hear about the Braille system as a distinct aid of communication to the sightless - and we generally accept it as that. Little do we know how much intense study, sweat, perseverance, and travail it takes to learn the Braille system - which is essentially a system of raised or embossed dots, replacing the text of a book, paper or magazine. These raised dots are in two little vertical rows of three dots each (called cells) and each cell is only one-fourth of an inch high and one-eighth of an inch wide. The number and placement of these raised dots in each cell and their consecutive arrangement across a paper, like a line of text, symbolize to one learned in Braille, letters of the alphabet, words and even phrases. And, one's

sense of touch alone, with the tips of one's fingers running across the line of cells, is the method for reading these dots.

I have tried this, briefly, myself. No matter how hard I tried and concentrated, I couldn't differentiate among these tiny little dots. Consequently, it is clear, that not only does one have to learn the system in his mind but one has to train his fingertips to read dots.

I say all this only to let you understand that this learning process, using the Braille system, is an enormous procedure by itself, taking years to accommodate even as to the basics. And, what is more amazing, is that it wasn't until 1950 that a really good and functional Braille system and machine was perfected.

Previous to this, that is, during the early days of Eino's learning, there were various Braille systems and machines that were really basic and cumbersome, at their best. And yet, this is what Eino grew up with, and had to learn with proficiency.

During the early '30s and '40s, Eino worked in various positions and wrote almost constantly. He wrote love sonnets, poems, stories and significant plays, one of which was performed at the 1939 World's Fair.

At this time I can picture, slowly emerging within himself, a transcendent intelligence, an understanding of that magical connection among things real and

imagined... a sort of religion of remembered images, things and impressions. It seems as though a divine sense came upon him which steered him through divinity school and led to his ordainment as a minister.

Throughout this period he held fast to his love of Finland, of the forests and ocean he remembered as a child, and to the innate feeling of independence every Finn has in him.

Just before the outbreak of the Finnish-Russian War in 1939, Eino became infuriated at certain letterbox articles in the *Fitchburg Sentinel* by one Alfred Haase.

Mr. Haase insisted that Finland was being pushed and driven, by the Wall Street bankers of the United States, into attacking Russia... and, that a strong group within the Finnish Parliament was ready to wage war. Eino immediately took to writing several letters in answer to Mr. Haase's various assertions, in which, one by one Eino completely destroyed the logic of Mr. Haase and revealed it as mere propaganda.

He called upon Haase to produce evidence, any evidence to prove his statements, and left Mr. Haase flailing about in a midst of confusing words. This shows the strong love of Eino to his mother land.

In reading copies of these letters I found a short poem written by someone who had a sense of humor about the event. I read:

There once was an Alfred named Haase,
Whose writings gave Eino some pause.

His writings on Finland
Were so outlandishly driven,
That Eino shot Haase to Mars.

I can, of course, spend a great deal of time going over Eino's various accomplishments. However, I leave that to others to speak about, and to the many wonderful stories written about him in various periodicals.

Of course, we praise him highly for his greatest work... the matter of giving us a wonderful, Finnish inspired translation of the KALEVALA. What a formidable task!

Again, picture Eino listening to the original KALEVALA poems, putting them into Braille form, reading them, over and over, line by line, in order to get the deep sense of the meaning of the words and their combinations and the sense of the alliterations. Then, line by line, testing the English translation until he found each line to express the sense of the Finnish words.

This is real translation, that is, translating from one language, one idiom, one sense of civilization, to another and being familiar with each. Not what is otherwise called a "dictionary" translation as others have done.

I recall beginning to read the Friberg translation a few years ago... almost immediately everything I had read before fell into

place. I felt "at home" again. It was and is a great gift to have this new and real translation published for all of us.

Eino's translation clearly reveals the pains and joys of the KALEVALA story and puts these pains and joys into readable, enjoyable and (if I can use the word) "feelable" English that reaches deep into the souls of every Finn and digs out those long forgotten memories, carried down from generation to generation. His translation comes from the sounds in his heart and the memories and experiences of his senses... and truly captures the essence of "being there" in the age of the KALEVALA.

Well, we are here today not only to praise Eino's accomplishments and ventures, but also to celebrate his birthday.

Eino, we all wish you the best of everything on this auspicious day, in celebration of your 90th birthday. We are proud of you as a Finn and as an American. We congratulate you for, and take pride in, your many accomplishments under the circumstances given to you by fate. You have demonstrated to us and have personified the word SISU.

Eino, you have real SISU, SI-SU VAHVEMPI KUIN SUSI. To us you are a Finnish John Milton, a real Finnish Renaissance man. We are all proud to have you as a friend. Happy Birthday.

the end

Festival track & field, road race set

77th Track & Field

FITCHBURG, MA - The Reipas Athletic Club will present its 77th annual Summer Festival Track and Field Meet on Sunday, July 7, 1991, at the Finnish Memorial Field, Saima Park, Scott Road.

Field events for men and women begin at 9:00 a.m. with the javelin throw followed by the shot put, high jump, long jump, discus, triple jump, hammer and weight.

Track events for men and wo-

men begin at 10:50 a.m. with the 3,000 m followed by the 100m trials (if necessary), the 1,500 walk race, the *Paavo Nurmi Classic* 1,500 m, 400 m, 100m finals, and 800 m.

Junior events start at 10:30

a.m. and include the "Kids Fun Run" for ages 8 and under; Long jump, 100 yard dash and 350 run for 9 & 10 year olds and 11 & 12 year olds; and the long jump, high jump, and 100 yard dash for 13 & 14 year olds and 15 & 16 year olds.

Meet co-directors this year are Chris Woods and Ken Carabba.

Facilities include a six lane, 350 meter stone dust surfaced track and concrete throwing circles. Sauna and showers are available.

Awards include a trophy to the first three finishers in each track & field event; the Erkki Koutonen Trophy for outstanding performance in the jumping events; the Frank Luukkala Trophy for the most outstanding performance; ribbons to the first three finishers in the junior events; and participation ribbons to all other junior competitors.

Free refreshments will be available for all participants.

There will be no entry fee for junior events.

For more information, contact Chris Woods, 517 North St., Fitchburg MA 01420.

For an entry form, write to Reipas Athletic Club, P. O. Box 2231, Fitchburg MA 01420.

Road Race

FITCHBURG, MA - The Reipas Athletic Club will present its 13th annual Finnish Memorial

Road Race on Sunday, July 7, 1991, at Saima Park on Scott Road.

Billed by the club as "New England's fastest five mile road race" the course is 60 percent downhill, 30 percent flat and 10 percent uphill.

Please note that the start is located 3.75 miles from the registration/finish area in Saima Park. It is the responsibility of each runner to be at the starting line by 9:30 a.m.

The timing and scoring will be done by the Central Mass Striders.

Awards include Bud Light hooded sweat tops to overall finishers three to five; female finishers two and three; first senior; first female senior; first junior; and first female junior.

"Etonic" running shoes go to the first and second place overall finishers; the first female; the first master and the first female master.

All finishers and volunteers can participate in a random draw. The prizes are: 1. Color Television; 2. Converse running shoes; 3. Bud Light hooded sweat tops.

If you file your entry before July 7, you can save a buck on the entry fee.

For further information, phone 508-756-9614.

Entry forms are available from the Reipas Field Fund, P. O. Box 2231, Fitchburg MA 01420.

Finnish American Club of Saima board of directors

FITCHBURG, MA - The above photograph of the Finnish American Club of Saima board of directors was taken after the election at the club's annual meeting last month. Seated in the front row (left to right) are: Membership secretary Ruth Holm, Treasurer Miriam Lehto, President Walfrid Makela, Secretary Tarmo Hannula. Standing (left to right): Lloyd Hannula, Voitto Jarvi, Nils Granfors, John A. Bosk, alternate; Vice President Raymond Aho, John Manning, and Olavi Tastula. Standing in back of Granfors is Eino Parker. Not present are alternates Armas Kaukoranta and June Rantanen.

Tikkurila gymnasts coming on northeast tour

TO APPEAR AT MIDSUMMER '91

RIVERDALE, NJ - The Tikkurila Women Gymnasts of Vantaa, Finland, will be among the featured performers at Midsummer Celebration '91 to be held at the County College of Morris in Randolph (NJ) on June 22.

The Midsummer Celebration is the third annual event sponsored by the Scandinavian American Heritage Society, a non-profit organization formed to help promote the culture of all Scandinavian countries.

The Tikkurila Women Gymnasts is a very active Finnish gymnastics club with 22 groups, 17 leaders and over 800 members. The group has performed their modern rhythmic gymnastics and folk dances at gymnastics festivals both in Finland and abroad, and also performed at FinnFest Seattle in 1989. This tour of its elite group will be a special treat for Midsummer Celebration attendees.

Also featured at Midsummer Celebration '91 will be Veslemøy Leikkarring, a folk dance group from Horten, Norway, the North Jersey Wind Orchestra under the leadership of Carl Wilhelm, the Scandinavian Accordion Club of New York under the direction of Walter Eriksson, Norwegian violinist Stig Erik Wessel and Swedish-American vocalist Birgitta Andersson.

In addition to the ongoing program, the Midsummer Celebration will include Scandinavian food and crafts, children's activities, a Swedish maypole, and a special Juhannus kokko. There will also be music for dancing and entertainment at various times throughout the day performed by the Walter Eriksson Orchestra, the Bert Stromholm Orchestra and a Swede and the Norwegian Duo.

The event will be held rain or

A group from the Vantaa (Finland) Tikkurila Women Gymnasts will be coming on a northeast tour later this month. Arriving in New York on June 22, scheduled appearances include Midsummer Celebration '91 in Randolph (NJ); Imatra Hall, Brooklyn (NY); United Nations, New York; Finnish Hall, Canterbury (CT); Sovittaja Park, Rutland (MA) and Saima Park, Fitchburg (MA).

shine.

Tickets for the celebration will be sold at the door. They are also available in advance at a discount from Ritva Cavataio, 153 Tryon Avenue, Englewood NJ 07631. Children's tickets - which includes supervised activities - are also available.

For more information about Midsummer Celebration '91, call Carl Wilhelm at 201-839-4427.

LAST STOP AT SAIMA PARK

FITCHBURG, MA - The Finns up here in the north must be

aware of the scarcity of Finnish entertainment in the Fitchburg area. Meanwhile, Lake Worth, Florida, has had an abundance of visiting show groups from Finland.

Well, our turn has come! Finns in this community are sure to welcome Tikkurila Women Gymnasts, a group of nine girls with their instructor and tour leader from Vantaa, Finland.

These young ladies will arrive in New York on June 20. Their first appearance is on June 22 at New Jersey's Morris County College for the Midsummer Fest

and that same night at Imatra Hall in Brooklyn (NY).

During the week they will give a full hour show in the main auditorium of the United Nations building.

On Friday June 28 Connecticut Finns have an opportunity to enjoy the gymnasts at Canterbury Finn Hall with the addition of Bert Stromholm, accordionist, Hannu Makipuro, vocalist, and a drummer.

The group is then traveling north and Saturday, June 29,

will be seen in Rutland's Sovittaja Hall, with dancing later to the tunes of Nils Lundin.

Finally, Sunday afternoon, June 30, at 2 p.m., the Tikkurila group will be giving their final show at Saima Park, Fitchburg, sponsored by Revontulet. This even also features Bert Stromholm and Aatos Autio.

For this going away performance Revontulet will have a coffee table with delicious goodies for you to enjoy.

Keep this date in mind and see you at Saima Park!

LK

Haka builds hopes in US

DeMars Haka Development, a real estate development company and subsidiary of Haka America, has joined the construction business in the United States with two sites in Jeffersonville and Indianapolis Indiana.

In Jeffersonville, the company is building an area which in the first phase includes a block of about 200 rental apartments, about 20 terraced apartments and business premises. The first phase will cost about \$27 million, to be funded mainly by the Finnish export credit board. The whole project is estimated to take at least five years and \$125 million.

DeMars is the actual constructor. Mauri Niemi, director of Haka America, says that there was a tough competition for the project but that the ownership connections didn't influence the decisions. Haka owns 45 per cent of DeMars which is the

minority shareholder in DeMars Haka Development. The DeMars Haka Development site in Indianapolis is a small office building.

The US has been Haka's main interest in its search for international business. Mr. Niemi described DeMar's profit last year as "satisfactory," but profits from the development company are expected only after some years.

Though the US property market has been in recession, DeMars Haka Development was established last year. "If you do well during recession, you'll do well anytime," quipped Niemi.

Haka's turnover last year was \$1.6 billion, with one tenth generated by international operations, though Niemi says the company estimates that international operations could account for 40 per cent during the '90s. Finnish Business Report

Päätaalo does it again

Gummerus Publishing Inc. has recently issued *Ilojen kutsu*, the twentieth novel in a series by Kalle Päätaalo, a writer whose book sales must run into the millions by now. His novels are printed in first editions of 100,000 copies, a staggering number for a country whose entire population is only 5,000,000. They sell out quickly.

How does he do it? First of all, the key to his popularity lies in his ability to write about ordinary people and their daily lives in an interesting way. There are scenes in *Ilojen kutsu*, where the main character, Päätaalo himself, is depressed because his dreams of being a writer have been put on hold while he works as a builder and finishes his own home for himself and his wife. Meanwhile other writers are "stealing" his subject matter by

writing about lumberjacks and construction workers, the people he knows best and has planned to write about.

Päätaalo's own life experiences appear directly in his novels, which makes them seem so convincingly real. He himself says about his writing that the most important elements are "a wealth of words, stylistic skill, and life experience" (*sanarikkaus, tyylitaito ja elämänkokemus*).

Päätaalo grew up in the Tavalkoski area, the *Selkosen* that he writes about in his earlier books, and moved to Tampere after discharge from the army. He then entered a building trades school and became a master builder. That was followed by a successful career as a writer.

But how does one write twenty long novels in some thirty years?

These are Päätaalo's words, translated from a letter to this writer: "Once I start a novel, I try to write every day, weekends included... If I can possibly do it, I sit down at my desk morning after morning. Every other evening, I try to walk a seven-kilometer loop. I keep up this kind of work-tempo for six to eight months of the year." Sisu? Well, I guess!

Only one of his novels, *Koillismaa* the first of the Iijoki series, has been translated into English and published by Finn Heritage under the title of *Our Daily Bread*. The Finnish edition of *Koillismaa* has just been reprinted by Gummerus, so that both the English and Finnish versions are now available. The English can be ordered from Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Kalenteri

CALIFORNIA

- June 11 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley.
 June 22 - Juhannus '91, 10 am-midnight, Finnish American Home Association, 197 Verano Ave, Sonoma.
 June 23 - Juhannus '91 continues, 10 am-4 pm, Finnish American Home Association.

CONNECTICUT

- May 26-Sept. 29 - "Contributions of Finns to American Culture," exhibit at Prudence Crandall Museum, Routes 14A & 169, Canterbury. Sponsored by Finnish American Heritage Society.
 June 6 - Finnish American Heritage Society monthly meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Rt. 169, Canterbury.
 June 8 - June Dance, 8:30 pm, Finnish Hall, Canterbury. Program by Viking Chorus of Wethersfield Sons of Norway. Music by Bert Stromholm with soloist Aatos Autio. Refreshments.
 June 9 - Order of Runeberg Lodge 205 annual picnic, 1:00 pm, Home of Klaus & Dorothy Bjork, Branford. Hemming's famous barbecued chicken. Reservations by June 3 with Dottie Bjork, 488-8468.
 June 22 - Juhannus Celebration, Tamarack Lodge, Voluntown. Chicken barbecue 6-8 pm, followed by *kokko* at dark and dancing to the music of Dennis & Carl Anderson. For more information and barbecue reservations, call 203-376-0224.
 June 28 - Vantaa Gymnastics group from Vantaa, Finland, Finnish Hall, Canterbury. Followed by dancing to the music of Bert Stromholm.
 July 1 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

MASSACHUSETTS

- June 5 - Finnish Cultural Center Trustees meeting, 7:30 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.
 June 7 - Knights and Ladies of Kaleva Memorial Service, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. This joint service will be held after the respective meetings of the Knights and Ladies which begin at 7:30 pm.
 June 8 - Suomi School summer picnic, 10 am, Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton.
 - Finlandia Foundation Boston Chapter summer picnic, noon, Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton. Bring your own food, charcoal, chairs, and blankets. Grills available for cooking; a pond for swimming and boating.
 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Kurt Bischoff. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.
 June 9 - Finnish American Club of Saima 45th anniversary celebration, 2 pm, Saima Park, Fitchburg. No tickets available at the door.
 June 15 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Bert Stromholm. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.
 June 20 - Finnish American Club of Rutland monthly meeting, 7:30 pm, Sovittaja Park, Rutland.
 June 22 - Pancake breakfast and sale, 9 am-noon, Sovittaja Park, Rutland. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.
 June 24-28 - Finnish Day Camp at Sovittaja Park, Rutland. Sessions run 9 am-1 pm each day. For children 8-14 years. For registration, contact Sini Harjunmaa (508-829-4724) or (after 5 pm) Barry & Katy Heiniluoma (508-928-4428).
 June 29 - Tikkurila (Finland) women gymnasts program, 7:30 pm, Sovittaja Park, Rutland. Followed by dancing to Nils Lundin.
 June 30 - Tikkurila Women Gymnasts show, 2 pm, Saima Park, Fitchburg. Followed by dancing to Bert Stromholm and Aatos Autio. Sponsored by *Revontulet*.
 July 5-7 - 85th Finnish Summer Festival, Saima Park, Fitchburg.
 July 5 - *Kokko* and dancing to Veikko Honkala.
 July 6 - Festival Dance with Nils Lundin
 July 7 - Full day of events: Track & Field Meet (beginning at 9 am); Road Race (9:30); Chicken Barbecue; Program; Dancing and more!

MICHIGAN

- June 22 - Juhannus Celebration, 6-11 pm, Pomona Village Park, 3rd & Park, Fruitport. Sponsored by Finnish-American Society of West Central Michigan. For more info, contact Ruth DeYoung, 669-5761.

MISSOURI

- May 10 - June 15 - Exhibit of large paintings by Antero Kare, The Leedy-Voulkos Art Center, 2012 Baltimore, Kansas City. Gallery hours: Thursday, Friday & Saturday 11 am-5 pm and by appointment. Tel. 816-474-1919.

NEW JERSEY

- June 22 - Midsummer Celebration '91, County College of Morris, Randolph. Advance tickets: Ritva Cavataio, 153 Tryon Ave, Englewood NJ 07631. For more information: Carl Wihjelm, 201-839-4427.

All programs subject to change

ENUMCLAW, WA - Genealogy pays off. For the first time in 110 years descendants of Johannes and his brother Jaako Pottala's families met in the U. S. A.

Bertha Hodges' mother was Jaako's daughter Anna Liisa Pottala, and Gene Tuura's grandfather was Juho Tuura e. Pottala. Both families were "homesteader" pioneers, the Haarmala's (Bertha's folks) at Newell (SD) and the Tuuras at Brule (WI). Neither family had known of the other until a few weeks ago. Tuura lives in Edmonds and Bertha Hodge at Enumclaw. Both have been in the area for over 30 years. The Pottala family is from Ala-Virre, Finland.

In the above photo are Gene Tuura and Bertha Hodge.

Visit to Ellis Island and Statue of Liberty

NEWARK, DE - On May 5, 1991, a beautiful Sunday, Delaware Valley Finns and friends of Finns has a wonderfully planned bus trip.

Actually there were two buses full of enthusiastic visitors to the recently refurbished point of arrival for immigrants to the United States and the awe-inspiring Statue of Liberty standing on its pedestal in the middle of the New York Harbor. Ferry boats add to the visit and tourists get a real life immigrant experience on the short ferry

rides between landing piers.

The Statue is truly beautiful and the buildings are impressive. Even more impressive are the images that are built up as you browse through the three story Ellis Island Immigrant Museum.

Here we find memorabilia from all ethnic peoples who passed through to make their new futures in the golden nest, "*Kultainen Pesä*," as described by an enthusiastic Finnish immigrant.

It would take too many words to even attempt to mention all

the different types of exhibits.

The first trip just gives an overview and you make yourself a promise that you will go back for another visit to see again, for example, the huge pile of old luggage, samples of the type brought in by the immigrants. This huge pile in the center of the first floor of the museum is only a fraction of what filled the whole room when 12 million immigrants were processed in the years between 1892 and 1954.

For myself, I am very grateful that \$150 million has been spent to refurbish the facilities so I can get a better idea of the experience of my immigrant parents. My father was 17 when he went through the process of entering America for the first time in 1912.

In fact, all visitors to the museum can find personal connections. The exhibits have hundreds of portraits and articles that new immigrants brought to this country because they were too important to leave behind in their home lands. Seeing these

turn to ELLIS page 11

Day Camp at Sovittaja Park

RUTLAND, MA - The Finnish American Club of Rutland will sponsor a Finnish Day Camp June 24-28 at Sovittaja Park, Demond Pond. The camp will be under the direction of Sini Harjunmaa of Holden. Sini has recently finished guiding three Suomi Koulu classes to a very successful completion.

The Monday through Friday sessions will run from 9 a.m. to 1 p.m. including a time for lunch. The program is geared to children 8-14 years. Tuition will be \$40 per child with a reduced rate for families.

Participants will spend the day learning about Finland and its customs through a series of

songs, games, and other participatory activities. Children will also learn to prepare some simple Finnish foods.

Participants must be registered by June 17. Enrollment will be limited to 20 students.

For registration, contact Sini Harjunmaa, Holden, tel. 508-829-4724 or Barry & Katy Heiniluoma, Hubbardston, tel. 508-928-4428 (after 5 p.m.).

Finland and the Finnish community in America have a long history and a rich culture. Through this summer camp we hope to make another generation aware of its heritage.

Barry Heiniluoma

Delicious Finnish
breads & pastries

Famous for our PULLA

we ship by UPS anywhere
in USA

Call or write in your order

Finlandia Bakery Cafe
5058 SE Federal Hwy
Stuart, FL 34997
Tel. 407-283-1550

Dance

at Sovittaja Park
Demond Pond, Rutland, MA

Sat. June 8
8 - 12 pm.

Music by
Kurt Bischoff

Finnish American Club of Rutland
Sovittaja 1890-1991
Celebrating our 101st year

CALENDARS, ORDER NOW !!

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

Congratulations!

Eino & Hulda Nelson
on your

60th wedding anniversary
May 31, 1991

Aimo Kangas
Paul & Vieno Heikkila

Note: The above names were omitted from the greeting which appeared in last week's paper due to a typesetting error. We apologize for this mistake.

Exchange rate

June 3, 1991

1 Finnish mark = US\$.2408

US\$ 1 = 4.1520 Fmk

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Virginia (MN) Co-op board identified

On March 6 we ran the above photograph of an "Osuuskaupan Johtokunta" with a request for the names of those pictured, the date it was taken, and the location (was it indeed Virginia, Minnesota?). In a short time we received the

following two letters. One is from a former president of the co-op (and he's in the photo!) and the other was contributed to by a 45-year employee of the co-op.

Päivää,

We are writing you regarding identification of members of Virginia Co-op Society of Virginia, Minnesota, store board which had appeared in your publication on March 8, 1991.

Back row (left to right): A. Eugene Lahti, president, Virginia (MN); Matt Partanen, Virginia; John Lahti (no relation), representative of Gilbert (MN) co-op store (Uno Pohlman was the manager there); Nick Maki, Virginia; Pete Rissanen, manager of Virginia Co-op Society, Virginia.

Front row (left to right): Jim Sullivan, representative from Mt. Iron Co-op Store, a branch of Virginia Co-op Society (Jim Saranpää, mgr.); Arthur Peltö, Virginia; Lydia Johnson, Virginia, secretary; ? Kortesoja, Virginia (We believe it was Waino or Herman but by writing to names given further down you may be able to verify).

The Virginia Cooperative Society was the new name given to what was formerly known as Virginia Work Peoples Trading Company.

Board meetings were conducted in English but the annual meetings still were using the Finnish language because of the large Finnish membership. Attempts were being made to convert completely to English but since this still was a problem Matt Partanen and Nick Maki

served as translators as well as Chairman Lahti. Sullivan was the only non Finn on this board.

The Virginia Co-op Credit Union office was located in the same area as the co-op store's office (Eugene was one of the original founders of the credit union).

Eugene believes this picture may have been taken about 1950 by board member Sullivan who was an amateur photographer and took this picture with his 4x5 graphic camera.

Verification of date and any other questions you may have can probably be gotten by writing to Pete Rissanen who has (unless he's sold it) his own store at Marcel (MN). His wife's name is Daisy.

Just as a "throw-in" thought, the Italians has some sort of co-op in the northern part of Virginia - no affiliation with the Finnish group.

Eugene and Pete are the two, and Lydia when last we heard, are the only survivors of this group picture.

We hope this will help in your research.

Cooperatively,
Eugene Lahti
by Aune Lahti

Cook, MN (summer address)
Lake Havasu City, AZ (winter address)

This picture [above] and article appeared in the March 6 issue of RAIVAAJA. I am pleased to reply the information needed

that was lacking.

Toivo Tuominen of Westminster (MA) mailed the issue to his sister-in-law Martha Hill of Mt. Iron (MN), with his wife Helmi's message that maybe Ellen Koski, who also lives in Mt. Iron, maybe able to recognize some, or all, persons in the photo.

Martha brought it to Ellen to study and she did recognize several persons. She knew who else may know.

She called Jalo Lake of Virginia (MN) who had worked at the Va. Co-op Store for 45 years as a meat cutter. Jalo, along with his wife, also named Ellen, studied the photo. With the three of us we were able to identify each person.

[Starting from] top left is Eugene Lahti, Matt Partanen, Otto Riihimäki, Lauri Niskala and Pete Rissanen.

Bottom row - from left - James Sullivan, Art Peltö, Lydia Johnson and Herman Kortesoja.

Only Eugene Lahti and Pete Rissanen are living. Jalo said this photo could have been taken in the early '40s. This was taken in Va. Mn. as was suspected.

We were happy to be able to complete the information as needed.

Respectfully,
Ellen Koski

Mt. Iron, MN

Jalo and Ellen Lake
Virginia, MN

Thank you, A. Eugene & Aune Lahti, Ellen Koski and Jalo & Ellen Lake for taking time to reply. Your information is very helpful and we will keep it with the photo in our files. It's really great to be able to identify both the photograph and the people in it. You just can never tell when someone might need a photo of the Virginia Co-op board or of one of the individuals on it.

Also, we wish to thank Toivo & Helmi Tuominen and Martha Hill for their part in getting identifications for this photo.

But, after reading both of the above letters, we note that there is a discrepancy on the identities of the two between Matt

Partanen and Pete Rissanen in the back row. Is it John Lahti and Nick Maki or Otto Riihimäki and Lauri Niskala or some other combination of these four.

Our aim is to get accurate names for the identified photographs in our files. We don't want to start any arguments but disagreements are bound to develop concerning the images of the past.

Both letters note that the former manager of the Co-op, Pete Rissanen, is still living. Does anyone know his current address? We'd like to find out what he can remember about the photograph.

Write: RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

ELLIS

continued from page 10

items, visitors can identify with his own ethnic background and feel very personally involved.

Another important display is the American Immigrant Wall of Honor. The first section has been completed with 200,000 names, all in alphabetical order, etched in copper on a wall circling the island. It's interesting to check out family names that are listed even though yours might not be there.

A special donors' list is at the beginning, and as a matter of interest, a Finnish name is listed as one of the top donors.

Another section of the Wall of Honor called the Centennial Edition will be completed in 1992. Anyone wishing to add a name may call "Donor Services" at 212-883-1986 or write Ellis Campaign, 52 Vanderbilt Avenue, New York NY 10017-3808.

Viola Palo

Tulevia tilaisuuksia

Kalevan Ritarien ja Naisten yhteinen muistokokous perjantaina, kesäk. 7. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, kesäk. 8. p:nä klo 8-12 yöllä Veikko Honkalan musiikin tahdissa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, kesäk. 8. p:nä klo 8-12 yöllä. Kurt Bischoff takaa tahdin. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Paula Salonen Larson

NEWMARKET, NH - Paula Salonen Larson, entinen fitchburgilainen, on suorittanut maisterin tutkinnon julkisen hallinnon alalta (public administration) New Hampshiren yliopistossa ja vastaanottanut diplomin yliopiston päättäjaisissa toukokuun 25. päivänä Durhamissa.

Larsonilla on teologien opintojen M.A. tutkinto Harvardin yliopiston Divinity Schoolista ja B.A. tutkinto Tufts yliopistosta.

Larson on fitchburgilaisten Pirkko ja Veikko Salosen tytär ja asuu Newmarketissa aviomiehensä Tom Larson, Jr:n kanssa. Hän työskentelee Lions Camp Pride järjestön palveluksessa ja toimii varojen keräys- ja tiedottamistöiden koordinoijana.

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DIRECT SERVICES

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Kultaisen län Kerho

Suomalaisen Kultaisen län Kerhon kevätkauden viimeinen kokous pidettiin tiistaina, toukok. 28. p:nä Lähestyskirjon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg, MA.

Tiistaina, kesäk. 4. p:nä kokoonnutaan nauttimaan tradition mukaisesta kevtlounaasta, jonka jälkeen alkaa kesäloma.

Syyskausi aloitetaan syyskuun 10. p:nä.

Varapuheenjohtaja Henni Lappalainen toivotti kaikki tervetulleiksi, jonka jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Neima Johnsonin säestyksellä.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkir-

jan, joka hyväksyttiin.

"Happy Birthday" laulettiin Aino Viralle (kesäk. 1.) ja Ellen Rauhalalle (kesäk. 1.)

Sydämelliset kiitokset seuraaville lahjoittajille: Aino Virta \$10 syntymäpäivänsä kunniaksi ja Oscar ja Sophie Hyytisen muistolle.

Kahvipöytään herkuja toivat Irja Alitalo, Henni Lappalainen, Ruth Holm, Taimi Olkola, Ethel Anttonen, Aune Luoma, Anna Niemi ja Aili Berg.

Varsinaisen kokouksen päätteeksi laulettiin virsi "Jo joutui armas aika", ja tietysti meidän vakituinen pianistimme Neima säesti pianolla.

Ohjelman aluksi Mildred

Heino soitti nauhalta Viola Turpeisen suosittua hanurimusiikkia. Aili Aaltonen kertoi sitten hauskoja kokemuksiaan elävästä elämästä.

Ethel Anttonen luki sananlaskuja ja lauloi kauniisti omalla säestyksellään.

Taitava lausujamme Miriam Orava esitti kaksi runoa, ja sen jälkeen meillä oli ilo kuulla kaunista kanteleen soittoa, jota esitti Oiva Rauma. Lopuksi Anna Niemi luki hauskoja kaskuja.

Kahvia ja hyviä leivonnaisia tarjoilivat Ruth Holm, Lula Björbacka, Irja Alitalo, Ethel Anttonen, Henni Lappalainen ja Taimi Olkola.

Uutispaloja

Suomen Jyväskylässä nykyisin asuvat Anselm ja Elli Pajari pistäytyivät Raivaajan toimituksessa äskettäin pariviikkokisella matkallaan kiertellessään entisillä asuinseuduillaan.

Vuonna 1984 Pajarit vaihtoivat Uuden Englannin maisemat muuttaessaan Suomeen eläkepäiville.

Suomessa syntyneelle Ellille se oli paluu kotimaahan, Anselmille vanhempien synnyinmaahan. Hyvin kertoivat viihtyneensä Jyväskylän viherisissä maisemissa.

Nyt Pajarit vierailivat Fitchburgissa asuvien Ellen ja Weikko Hillin luona ja Ashbyssä asuvien Wilho ja Ellen Myllymäen luona. Anselmin äiti oli Wilhon ja Ellen Hillin isoäiti.

Suunnitelmiin kuului myös käynti Connecticutissa entisellä kotiseudulla tapaamassa siellä edelleen asuvia ystäviä.

★

Fitchburgin kaupungin valtuuston tulee päättää tämän kuun 20. päivään mennessä, millaiset supistukset ovat tarpeen, jotta kaupunki pystyisi rahoittamaan pormestari Jeffrey A. Beanin \$44.5 miljoonan budjettiesityksen vuokaatuu seuraavalla sivulla

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
kesäk. 8. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Veikko Honkala
soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO

KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Fitchburg, MA

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Tervetuliaiskahvit pidetään Erkki ja Saara-Liisan kunniaksi, kun he palaavat keskuutemme jälleen Suomesta. Tervetuliastilaisuus on kesäk. 16. p:nä 1991. Samalla juhlomme Isien Päivää!

Elm St.

Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, klo 8:30 aam. radiohartaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoilman hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, kesäk. 9. klo 9:15 aam. raamattu tunnin aikana Tammy Tollefson kertoo ja näyttää filmin äskeiseltä Afrikan matkaltaan. Klo 9:15 sunnuntaikoulu. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 6:00 ill. virkailijoiden kokous.

Huom! Kahvila kesäk. 15. klo 7:30 ill. Renee Anderson ja Sound Doctrine - esiintyjinä.

Rindge, N.H.

Vuotuinen suomalais-englantilainen jumalanpalvelus pidetään Cathedral of the Pines ulkoilmakirkossa, Rindge, New Hampshire, sunnuntaina, kesäk. 9 p., klo 1 iltap.

Pastori Lawrence Weeden, Wareham, MA puhuu englanninkielellä ja pastori William A. Sumner Fitchburg, MA saarnaa suomenkielellä.

Yli kolmekymmentä vuotta tämä vuotuinen juhla on tuonut ystäviä monesta seudusta. Tänä vuonna odotamme sinua kanssamme juhlimaan luonnon keskellä.

H.H.

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

UUTISPALOJA ... jatkoa edellisiltä

delle 1992.

Mikäli valtion apu pysyy arvoillaan lukemissa, \$1.4 miljonaan ylimääräiset supistukset ovat tarpeen.

Valtuuston tehtävänä on päättää, mistä ja miten nämä supistukset tulisi tehdä. Kaikki kaupungin virastot ja toiminnat - koulut, kirjasto, veteraanien palveluolimet, terveydenhuoltovirasto, suunnitteluvirasto jne. - joutuvat tar- kan tutkimuksen kohteeksi lähipäivinä ja -viikkoina.

★

FITCHBURG, Kansallisen terveydenhuollon kokous pidetään torstaina kesäkuun 6. päivänä Upper Common -tiloissa. Kokouksen sponsorina toimii Worcester County Jobs With Justice -yhdistys. Puheenjohtaja Louis Godenan mukaan yhdistys on työyhdistysten, kansalaisjärjestöjen ja eläkejärjestöjen liitto.

Godena kertoi, että Jobs With Justice on julistanut torstain kansalliseksi terveydenhuollon väärinkäyttöä vastustavaksi toimintapäiväksi. Kokous on hänen mukaansa osa valtakunnallista toimintaa, jossa ryhmä toimii kyseisen päivän sekä Health Care Action Weekin sponsorina, jota vietetään kesäkuun ensimmäinen viikko.

Fitchburg on puheenjohtajan mukaan ainoa kunta, jossa kokous järjestetään. Tilaisuuden puhujia ovat Nona Revell, joka edustaa Fitchburgin the

Silver Haired Legislaturea sekä Susan Leavy, joka on Northern Worcester County Central Labor Councilin presidentti. Tilaisuuden muita puhujia ovat muiden työorganisaatioiden sekä Massachusettsin sairaanhoitajayhdistyksen edustajat.

Godenan mukaan tilaisuuden painopisteenä on nykyisen terveydenhuoltojärjestelmän saamattomuus ja tuhlailu. Jokaisella vakuutusyhtiöllä on Godenan mukaan omat tehottomuuden marginaalinsa, jotka johtavat korkeampiin sairaskuluihin.

Godena mainitsee esimerkkinä toukokuun 2. päivän New England Journal of Medicine -lehdessä olleen jutun, joka todistaa, että yksityisen sairausvakuutuksen kulut ovat 11.9 prosenttia verrattuna hallituksen terveysjärjestelmiin Medicareen ja Medicaidiin, jotka ovat 3.2 prosenttia.

The Public Citizenin mukaan "USA tuhlaa rahaa enemmän terveyshuoltojärjestelmän byrokratiaan kuin mitä maksaisi taata kaikille ilman vakuutusta oleville kansalaisille terveydenhuolto."

★

FORT DEVENS, MA - Kaksi Base Realignment and Closure Commissionin jäsentä puhuivat rohkaisevasti Ayerin Fort Devensin käyntinsä yhteydessä.

Toimikunnan puheenjohtaja James Courter ja jäsen

Arthur Levitt Jr. ilmaisivat, että Fort Devensin tukikohdasta annetaan suotuisa raportti, jotta armeijan tukikohta pidettäisiin toiminnassa.

Puolustusministeri Dick Cheney suosittelee huhtikuussa Fort Devensin puolittamista ja toisen puolen myymistä armeijan reserviläisille.

Vierailunsa yhteydessä Courter sanoi, että hänen mielestään muut toimikunnan jäsenet tekevät muutoksia Cheney ehdotuksiin. Lehdistötilaisuudessa Courter vakuutti, että komission toiminta tulee olemaan suotuisaa ja avointa ja ettei sen lopullisia suosituksia ja lausuntoja ohjaile poliittiset tahot.

Courter ja Levitt sanoivat, että Fort Devensilla on erikoisasema verrattuna muihin 30 sulkemislistalla olevaan tukikohtaan, koska Devensista on tullut vuoden 1988 jälkeen uuden komentotietojärjestelmän opiskelun keskuspaikka. Courterin mukaan Devensin uusi rooli on laillistettu ja sillä on paljon painoarvoa tämän vuoden komission jäsenten keskuudessa.

"Tämä on erittäin vaikea päätös. Todistus jonka kuullimme eräänä toisena päivänä Bostonissa, oli tavattoman vaikuttava," Levitt sanoi.

Kahdeksanmiehisen komission on määrä valmistella heinäkuun 1. päivään mennessä presidentti Bushin lausunto, jossa ilmaistaan, mitkä kotimaan sotilastukikohdat tulisi sulkea ja mitkä säilyttää.

Ellin (vas.) ja Anselm Pajari (oik.) Raivaajan rappusilla Weikko ja Ellen Hillin seurassa.

Suomi kansainväliseen siirtolaisjärjestöön

Suomi on liittymässä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön IOM:n jäseneksi. Tasavallan presidentti päätti äskettäin, että Suomi jättää liittymishakemuksensa IOM:n pääjohtajalle. Tarkoitus on, että Suomi liittyy järjestöön vuoden 1992 alusta. Suomi on ollut tarkkailijana vuodesta 1989.

Suomi on käyttänyt järjestön palveluja hyväkseen mm. kiintiöpakolaisten matkajärjestelyissä. Suomi on tukenut

IOM:ää esimerkiksi chileläisten pakolaisten paluumuutto-ohjelmissa ja Persianlahden kuljetusjärjestelyissä.

"Ota huomioon muuttopaineiden ja -liikkeiden nopean kasvun järjestön merkitys on noussut huomattavasti. Kun Suomi on jo nähnyt hyväksi avustaa IOM:n operaatiaita, on perusteltua, että Suomi jäsenenä voi myös vaikuttaa sen päätöksiin", perustellaan ulkoministeriössä jäsenhakemusta.

ITUJA ... jatkoa sivulta 6

tävä tunne kyllä katoaa aina vähäksi aikaa - juoputtelussa, maailmallisen rakkauden etsimisessä, huvituksissa ja ajanvietteisissä, kulttuuriharrastuksissa, jne., mutta...! Rauhaton, epämiellyttävä tunne palaa kun joutuu olemaan yksin - ajatuksissaan, omissa oloissaan.

Raamatussa on vastaus tällaiselle ihmiselle. Tie on auki Jumalan luokse. On todellinen mahdollisuus päästä UUTEEN ELÄMÄÄN - Jeesuksessa Kristuksessa. Oletko Ju-

TIKKURILAN ... jatkoa edellisiltä

Sunnuntai-iltapäivällä, 30. p:nä, klo 3:00 on ryhmän viiminen esiintyminen Saiman Puistossa Fitchburgissa. Täällä ryhmän sponsorina toimii kansantanssiryhmä Revontulet.

Iltapäivän ohjelmassa kuullaan myös Bert Stromholmia ja laulaja Aatos Autiota.

Revontulet on luvannut järjestää kahvikestityksen. Siis kruksi almanakkaan, että muistatte saapua Saiman Puistoon!

malan "vihollinen"? Tarkoitetaan, et halua olla lähellä Jumalaa, vaan pakenet häntä. Huomaa, ystävät haluavat viettää aikaa yhdessä! Jos et ole Jumalan ystävä, olet hänen vihollisensa. Katso mitä Sana sanoo, "Sillä jos me silloin, kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta, paljon enemmän me pelastumme hänen elämänsä kautta nyt, kun olemme sovitetut..." (Ro. 5:10) JEEBUS ON SOVITTANUT SINUN SYNTISI GOLGATAN RISTILLÄ.

Kaipaatko sinä RAUHAA sydämeesi? Sinä saat sen silloin, kun käsität ja uskot, että Jeesus on VÄLIMIES Jumalan ja sinun välillä, että SINULLA ON PÄÄSY JUMALAN YHTEYTEEN JEEBUKSEN VEREN PUHDISTUKSEN KAUTTA. Kun synti on poissa, on tuomio poissa; kun tuomio on poissa, on pelko poissa; kun pelko on poissa, on sisimmässä VAPAAUS, ILO ja RAUHA, jonka PYHÄ HENKI antaa jokaiselle Jumalan lapselle. Jeesus Kristus täytti kaiken lain meidän puolestamme. Us-

kon kautta Jeesukseen me hyödynme tästä RAKKAU- DEN teosta. Me saamme pelastuksen ARMOSTA, ei ansiosta.

On hyvä, että tahdot tehdä hyviä tekoja, mutta muista, ne eivät pelasta sieluasi! Jeesus pelastaa; hyvät työt seuraavat sitten kiitoksena Jumalalle. Kun olet synnistä puhdistettu, voit palvella oikealla tavalla. "Mutta nyt, kun olette synnistä vapautetut ja Jumalan palvelijoiksi tulleet, on teidän hedelmänne pyhitys, ja sen loppu on iankaikkinen elämä." (Ro. 6:22) Haluatko todellisen rauhan? Sen saat Jeesuksessa. "Rauhan minä jätän teille: minun rauhani - sen minä annan teille..." (Joh. 14:27)

JORMA ... jatkoa sivulta 2

mällä ja ottamaan huomioon myös sen, että taiteen kenttä jatkuvasti uusiutuessaan luo uusia ilmiöitä, joita on arvioitava uusien kriteerein, ilaskivi huomautti puheessaan.

Tästä ehkä osoituksena oli, että palkinnon sai myös yksi taidearvostelija ja sarjakuva- piirtäjä.

Palkittujen joukossa oli lisäksi kirjallisuuden, näyttämötaiteen, rakennustaiteen, taidekuvataiteen, elokuvataiteen ja tanssitaiteen edustajia.

Marja Luumi
(Demari)

Korjauksia: Eino & Hulda Nelsonin 60-vuotishääpäivä- onnittelusta (toukok.29, 1991) oli erehdyksessä jäänyt pois seuraavat nimet: Aimo Kangas ja Paul & Vieno Erkkilä.

Finlandia Foundation Bostonin jaoston ja Suomi-koulun piknikki pidetään lauantaina, kesäk. 8. p:nä, eikä sunnuntaina, kuten kerrottiin viime viikon Raivaajassa.

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittotiloja uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Naisten Kymppi veti yli 30,000 liikkeelle

Toukokuun viimeisenä sunnuntaina Helsingin kadut kävivät ahtaiksi, kun yli 30,000 naista otti osaa Naisten Kymppi-juoksuun. Kahdeksannen kerran järjestetystä Kymppistä on tullut maailman suurin kuntoliikuntatapahtuma.

Kaivopuistosta liikkeelle lähtenyt kävely tai juoksu, ihan kuinka vaan, sujui leppoisissa tunnelmissa.

Naisten Kymppiä markkinoidaan maailman suurimpana kuntoliikuntatapahtumana. Ideasta koota naiset yhteen on kehittynyt sekä miljoonaluokan bisnes että myös uudenlaisen liikuntakulttuurin suunnannäyttäjäksi.

Jos Naisten Kymppi sai naiset liikkeelle, keräsi se myös miespuolisia katseilijoita reitin varrelle reilusti.

Anneli Paalu, yksi Kymppin päävetäjistä kertoo, että keskivertokävijä on 35-vuotias nainen, jonka aktiivisuus purkautuu muullakin tavalla kuin liikkumalla.

- Heille liikunta ja urheilu on vain yksi tapa ilmaista itseään, elämässä on paljon muutakin.

Naisten Kymppi on iloinen asia.

Sen olen huomannut, että kun joku osallistuu Kymppille kerran, hän osallistuu toistekin. Uskollisuus tapahtumaa kohtaan on kasvanut, Paalu toteaa.

Liikuntatapahtuma ei kerää pelkästään helsinkiläisnaisia yhteen vaan juoksuun osallistuu naispuolisia kuntoliijoita ympäri Suomea.

Iivari luopuu puoluesihteerin tehtävistä 1993

SDP:n puoluesihteerin Ulpu Iivari on ilmoittanut luopuvansa puoluesihteerin tehtävistä puoluekokouksessa 1993.

Hänen mielestään kaksi toimikautta riittää puoluesihteerille. Iivari sanoo kuitenkin olevansa käytettävissä muihin puoluejohdon tehtäviin puoluesihteerikauden jälkeen.

Ulpu Iivari korostaa, että hänen luopumissuunnitelmansa ei liity millään tavoin SDP:n johdon erimielisyyksiin.

Hufvudstadsbladet lomauttaa kahdeksi viikoksi

Hufvudstadsbladet aikoo lomauttaa koko henkilökuntansa kahdeksi viikoksi. Henkilökunnan lukumäärä on 215.

Lomautukset on tarkoitus toteuttaa siten, että lomautusjaksot sijoittuvat elokuun puolivälistä vuoden loppuun. Lomautus tehdään vähentyneiden ilmoitustulojen takia.

Yhtiö haluaa myös siirtää osan henkilöstöstä varhaiseläkkeelle. Tämä koskisi kaikkia vähintään 20 vuotta talossa olleita yli 60-vuotiaita.

Suomen uutisia

Viipurin päivamatkat suomalaisten suosiossa

Viipuriin suuntautuvat päivamatkat ovat lisääntyneet huomattavasti. Pelkästään Vaalimaan kautta piipahtaa rajan takana viikottain vähintään 1,500 suomalaista, joista suuri osa liikkuu omilla autoillaan.

Päivämatkailu on tuonut mukanaan lieveilmiöitä. Muun muassa väärennetyin kuitteihin yritetään saada tulin läpi trokareilta ostettua halpaa viinaa.

Vaalimaan ja Nuijamaan rajanylityspaikkojen vieressä olevissa ravintoloissa myytävä Viipuri-kortti voileipä-kuponkeineen maksaa 120 markkaa matkustajalta. Päivän käyntiin oikeuttavan kortin saa passia näyttämällä.

Kävijät ovat jakautuneet kahteen varsin selkeään ryhmään. Viipurin maisemien ja etenkin vanhojen kotiseutujen silmäilijöihin sekä nuoriin, joita houkuttelevat rajantakaiset ravintolat ja halpa viina. Kiinnostuksen kohteena lienevät myös naapurin naiset.

Tullivartija **Saana Puukko** Vaalimaalta kertoo, että etenkin lauantait ovat kaaosmaisia raja-asemalla.

- Kun aamupäivällä on tehotarkastuksissa käynyt 3-5 bussillista neuvostoliittolaisia

päivämatkailijoita, alkaa iltapäivästä keskiyöhön jatkuva Viipurista palaavien suomalaisten tulliselvitys. Parina viime lauantaina Viipuri-kortin käyttäjien määrä on kivunnut noin tuhanteen.

Suuri osa maisemien katseilijoista liikkuu bussilla. Ravintolaryhmät liikkuvat henkilöautoilla, ja joukkoon on ilmaantunut kävijöitä, jotka piipahtavat rajan takana melko usein.

Päiväkävijä saa tuoda 1,500 markan arvosta tuomisia, mutta vain 40 savuketta ja sallitun määrän alkoholia, josta on maksettu verot.

Tuontirajoitus on johtanut väärennetyihin kuitteihin, joilla yritetään osoittaa, ettei viinaa ole hankittu verottomasti Viipurin trokareilta. Kotkan piiritullikamarin apulaisjohtaja **Ossi Vuorisen** mukaan väärennetyjä kuitteja esiintyy runsaasti, ja niiden oikeellisuutta on monesti vaikea selvittää.

Verottoman viinan lisäksi päiväturistit ovat yrittäneet tuoda eläimiä, joita saa pilkkahintaan naapurimaasta. Suosituimpia ovat koiran- ja kissanpentun sekä linnut.

Vaalimaan tulli ruuhkautunut

Vaalimaan tulli on ylityöllistetty molempiin suuntiin kulkevan päivämatkailun takia. Ruuhkien odotetaan entisestään kasvavan, sillä etenkin Viipurissa kävijöiden määrän arvellaan lisääntyvän nopeasti kesällä. Suomalaisten paperisodaton päiväturismi mahdollistui vasta viime syksynä, kun päivävoucherit ja nykyinen Viipuri-kortti tulivat käyttöön.

Tulli pelkää, että pikavisiittien lieveilmiöt pahenevat jatkossa. Ossi Vuorinen pitää täysin mahdollisena, että Viipurista alkaa päiväkuljijoiden mukana välittyä Suomeen mm. huumeita.

Vappuna aloitettu viinan ja laittoman katukaupan aiotun tavarankeruu Neuvostoliitosta tulevilta päiväturisteilta on puolestaan saanut uusia muotoja. Tieto tavarankeruuhaluudesta on levinnyt, ja nyt etenkin alkoholia yritetään tuoda kekseliäisillä menetelmillä. Viinaa on tavattu mm. vaatteisiin ommelluista lisätaskuista.

Ammattiliitot vetävät väkeä Suomessa

Suomalaisista palkansaajista 71,9 prosenttia kuuluu ammattiliittoon. Luvussa on otettu huomioon vain ammattiliittoihin kuuluvat todelliset palkansaajat eikä opiskelijoita, eläkeläisiä ja vapaaajajäseniä. Tiedot käyvät ilmi Työministeriön julkaisemasta tutkimuksesta.

Järjestäytymisaste on korkein julkisella sektorilla ja etenkin valtion työntekijöiden keskuudessa. Lisäksi naiset kuuluvat ammattiliittoon useammin kuin miehet.

Julkisen sektorin järjestäytymisaste on hiukan yli 86 prosenttia, teollisuuden noin 80 prosenttia ja maa- ja metsätalouden vähän alle 84 prosenttia.

Järjestäytymisaste on korkein julkisella sektorilla ja etenkin valtion työntekijöiden keskuudessa. Lisäksi naiset kuuluvat ammattiliittoon useammin kuin miehet.

Teemu Selänne jää Suomeen

Jääkiekkoilija Teemu Selänne, 20, kieltäytyi lähtemästä Pohjois-Amerikan ammattilaissiin. Taloudellinen korvaus NHL-liigassa olisi ollut 500,000 markkaa ja kesto aluksi yhden vuoden.

Selänne jää Suomeen ja teki yhden vuoden jatkosopimuksen SM-liigan Jokereiden kanssa.

Jokereiden uusi omistaja, entinen purjehtija, Harry Harkimo oli Selänteen päätökseen tyytyväinen, sillä Jokerit eivät missään vaiheessa pystyneet vastaamaan Winnipegin tarjoamaan rahalliseen palkkioon.

senttia. Alhaisin järjestäytymisaste on yksityisillä palvelu-aloilla, missä vähän alle puolet työntekijöistä kuuluu ammattiliittoon.

Vuoden 1989 lopussa ammattiliittoihin kuului 1,9 miljoonaa jäsentä, joista alle 1,6 miljoonaa oli todellisia palkansaajia. Eläkeläisiä, opiskelijoita, yrittäjiä ja vapaaajajäseniä oli keskimäärin 17 prosenttia.

Järjestäytymisasteeksi saadaan 86,7 prosenttia, jos järjestäytyminen lasketaan perinteiseen tapaan vertaamalla liittojen jäsenmääriä kaikkien palkansaajien määrään. Julkistetuissa tutkimuksissa käytettiin ensimmäistä kertaa uutta laskutapaa.

Rautaruukille ruotsalainen teräsvalmistaja

Rautaruukki on ostanut ruotsalaisen Fundia AB:n osakeenemmistön, joka tarkoittaa 60 prosenttia yhtiön pääomasta. Fundia valmistaa terästankotuotteita.

Fundia teräskonsernin liikevaihto oli viime vuonna 2,600 miljoonaa kruunua eli noin 1,900 miljoonaa markkaa. Henkilökunnan lukumäärä on 2,300.

Fundiasta tulee yhteisyritys, jonka omistavat Rautaruukki ja norjalainen Norsk Jern Holding AS.

Yhdysvalloissa pienin prosentti

Ammattiliittoon järjestäytymisessä ei ole viime vuosina tapahtunut suuria muutoksia. Järjestäytymisaste pysyi 1980-luvulla ennallaan tai nousi hieman.

Suomen 86,7 prosentin järjestäytymisaste on toiseksi korkein maailmassa. Edelle menee vain Ruotsi, missä vastaava luku oli jo 1980-luvun puolivälissä 92 prosenttia.

Teollisista markkinatalouksista ammattiliitot kiinnostavat vähiten Yhdysvalloissa, missä järjestäytymisaste on 17 prosenttia.

SDP huolissaan Etelä-Afrikan ihmisoikeuksista

Suomen SDP on huolestunut Etelä-Afrikan ihmisoikeustilanteesta. Puolue lähetti äskettäin puheenjohtaja Pertti Paasion nimissä kirjeen Etelä-Afrikan tasavallan suurlähettiläälle Cornelia Swartille.

SDP tivaa suurlähettiläältä mitä Etelä-Afrikan hallitus aikoo tehdä kaikkien poliittisten vankien vapauttamiseksi.

Paasio huomauttaa kirjeessä, että Etelä-Afrikassa olevista poliittisista vangeista osa on ollut nälkälakossa jo kolme viikkoa.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomailla: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Norjan radio sodan jälkeisistä tapahtumista:

Norjalla asevarastoja Suomen Lapissa

Norjan tiedustelupalvelu varastoi suuria määriä räjähteitä ja aseita Suomen Lappiin 1940-luvun lopussa. Myös rajan takana Suomen puolella olevien siltojen miinoittamista suunniteltiin. Asiasta kertoi Norjan radio äskettäin.

Tiedot perustuvat presidentti Urho Kekkosen päiväkirjamerkintöihin, joihin radio oli tutustunut.

Aiheen varotoimiin antoi jännittänyt poliittinen tilanne Suomessa toisen maailmansodan jälkeen ja pelko siitä, että Neuvostoliitto miehittää Suomen. Norjalaisten Suomeen tuomat aseet olivat peräisin Norjan puolella olevista asekatkista.

Norjalaisten varotoimista Pohjois-Suomessa on tiedet-

ty jo pitkään. Uutta sitä vastoin on, että Norjan silloinen tiedustelupäällikkö Wilhelm Evang ja Kekkonen tapasivat vuonna 1957. Evang paljasti tuolloin korttinsa ja kertoi Kekkoselle norjalaisten tiedustelutoiminnasta Suomen puolella.

Evang vahvisti myös, että Norjan tiedustelupalvelu palkkasi 1950-luvulla suomalaisia sotilaita Neuvostoliiton alueelle suuntautuneisiin vakolutehtäviin, kertoi Norjan radio Kekkosen muistiinpanoihin nojautuen. Mukana juonessa oli myös Yhdysvaltain tiedustelupalvelu CIA.

Norjalaisten kerrottiin varastoineen aseita Lappiin useiden vuosien ajan vuodesta 1947 lähtien.

Tiedetään myös, että eräät suomalaiset eturivin poliitikot

olivat tietoisia norjalaisten toimista. Silloinen presidentti J.K. Paasikivi sai tietää asiasta vuonna 1951. Kolme vuotta sitten ilmestyneessä päiväkirjassaan hän kirjoitti: Helsinki on vakoilijoiden pesäpaikka ja tässä yhteydessä on mainittava erityisesti norjalaiset.

Entinen norjalaismajuri Svein Blindheim kertoo tienneensä norjalaisten asevarastoista, joista hän ei kuitenkaan koskaan kertonut kenellekään. Blindheim tuomittiin vuonna 1979 ehdolliseen vankeuteen sotilaslain nojalla paljastettuaan, että Norja oli värvännyt Suomen kansalaisia vakolutehtäviin.

Nyt Kekkosen päiväkirjamerkinnät vahvistavat tämän ja monen muun asian todeksi.

Suomen uutisia

Kesämökkien määrä kasvanut Suomessa

Kesämökkien määrä lisääntyi yli sadalla tuhannella Suomessa 1980-luvulla. Vuoden 1989 lopussa kesämökkejä oli 354,000, kun vuonna 1980 niitä oli 252,000. Kesämökki on siis joka viidennellä asutokunnalla.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen ensimmäisistä rekisteripohjaisista kesämökkitiedoista. Edellisen kerran vastaavat tiedot kerätty vuoden 1980 väestölaskennassa.

Eniten kesämökkejä on Turun ja Porin läänissä, jossa mökkejä on lähes 60,000. Turun ja Porin läänissä mökkien määrä myös kasvoi eniten vuodesta 1980. Kasvu oli lähes 17,000 kesämökkiä.

Suhteellisesti eniten kesämökkien määrä lisääntyi kuitenkin Lapin läänissä, jossa niiden määrä on kaksinkertaistunut.

Suomalaisten kesämökit ovat yleensä pieniä. Niiden keskimääräinen pinta-ala oli 44 neliötä. Pienimmät kesämökit ovat valmistuneet 1960- ja 70-luvuilla. Näinä vuosikymmeninä valmistuneiden mökkien keskipinta-ala on alle 40 neliötä.

Kesämökeistä lähes neljännes on rakennettu 1970-luvulla. Vuosina 1980-1989 rakennettuja kesämökkejä oli noin 76,000. Tämän lisäksi n. 20,000 asuin- tai muuta rakennusta on otettu kesämökikäyttöön.

Suomi ja EY "vaihtavat tietoja"

Suomi on ryhtynyt "vaihtamaan tietoja" Euroopan yhteisön komission kanssa markan mahdollisesta sitomisesta Euroopan valuuttayksikön euron arvoon.

Suomi ei ole käynyt varsinaisia neuvotteluja. EY:n komission rahapolitiikasta vastaava jäsen Henning Christophersen sanoi kuitenkin äskettäin, että EY vastaa auliisti "Ruotsin ja Suomen" kyselyihin.

Hän arvioi mahdollisesti kaikkien Efta-maiden luovan jonkinlaisen virallisen suhteen eeuun. Kuudesta Efta-maasta Itävallan shillinki on jo kauan ollut sidoksissa Saksan markkaan ja sitä kautta eeuun.

Norja sitoi kruununsa muutama kuukausi sitten eeu-korin. Samalla maa sopi kaikkien 12 EY-maan keskuspan-

kin kanssa kahdenkeskisesti yhteistoiminnasta kruunun arvon vakaana pitämiseksi. Ruotsin kruunun eeu-kytkentään ei tällaisia operaatioita kuulu.

Suomen Pankin johtokunnan jäsen Kalevi Sorsa sanoi pari viikkoa sitten Brysselissä, että Suomen Pankki on valmis järjestämään markan ja eeu suhteet, jos Suomen hallitus vahvistaa siinä kantansa.

Suomen Pankin johdossa on vielä eeu-sidonnaisuuden hyötyjä epäileviä. Sorsa sanoi, ettei hänkään ole lopullisesti lyönyt omaa näkemystään lukkoon.

Sorsan mukaan markan viime aikainen vahvistaminen ja korkojen putoaminen ovat kuitenkin osaltaan johtaneet siihen, että eeu-korista on alettu keskustella.

Kaurismäki palkittiin sademetsäelokuvastaan

Ensimmäisen Ympäristön Finlandia-palkinnon sai elokuvaohjaaja Mika Kaurismäki.

Elokuvaohjaaja Mika Kaurismäki palkittiin elokuvastaan Amazon äskettäin Helsingissä osuuspankkiryhmän 100,000 markan ympäristöpalkinnolla. Ympäristön Finlandiapalkinnoksi nimetty tunnustus jaettiin nyt ensimmäisen kerran.

Palkitsemistilaisuudessa Mika Kaurismäki totesi lyhytsanaisesäti, että hän suhtautuu yleensä kriittisesti elokuvien palkitsemiseen.

- Amazonin alueen ongelmat ovat kuitenkin niin vakavan suuruusluokan ongelmia, että elokuvan saaman tunnustukseen ei voi hänen mielestään suhtautua skeptisesti.

- Sekä kulttuuri- että ympäristöasiat ovat minua lähellä. Tämän hetken maailmassa ympäristöasioita pidän kuitenkin

ensisijaisina.

Kaurismäki ei pitänyt mahdollisena, että Suomessakin tehtäisiin voimakkaasti kantaa ottava, ekologisesti painottuva elokuva. Omaa ympäristöaiheista tuotantoaan Kaurismäki suunnittelee kuitenkin jatkavansa Brasiliassa.

- Brasiliassa olen tietoisesti välttänyt poliittisia kannanottoja. Näkökulmani on ekologinen ja humaani. Kantaaottavaa elokuvaa ei kuitenkaan voi tehdä hampaattoman tasapuolisesti.

Samassa tilaisuudessa käynnistettiin myös Maailman Luonnon Säätiön Suomen Raaston Taide & Ekologia -kampanja, jolla kerätään varoja uhanalaisen luonnon suojeluprojekteihin.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus

Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

FINNEXPRESS

ABSOLUTELY & POSITIVELY

LOWEST AIRFARES

WHEN YOU FLY

FINNAIR TO FINLAND

Scandinavian Bonus Pass
Included Free with Tickets!

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Telephones:

212-832-8989 or 800-677-6454

FAX 212-688-4495

Maailman tapahtumia

Neuvostokansalaisille matkustusvapaus 1993

Passilaille alustava hyväksyntä N-liitossa

Neuvostoliiton parlamentti hyväksyi äskettäin periaatteessa lain, joka antaa neuvostokansalaisille oikeuden matkustaa ulkomaille. Parlamentti päätti äänin 320-37 tukea lakia.

Äänestyksen jälkeen kansanedustajat aloittivat yksityiskohtaisen keskustelun lain 18 pykälästä. He päättivät myös lain toimeenpanon aikataulusta. Parlamentin puhemiehen mukaan lakia ei voida panna toimeen ennen vuoden 1993 alkua. Laki on ratifioitava parlamentissa pykälä pykälältä.

Parlamentin vanhoilliset yrittivät aiemmin estää lain hyväksymisen vetoamalla sen aiheuttamiin korkeisiin kustannuksiin. Kaksi vuotta valmistella olleen lain hyväksyminen estettiin kolmasti viikkoa aikaisemmin.

Lain voimaantulon jälkeen

on maahan rakennettu uusia tulli- ja raja-asemia ja laajennettu tulevan kalliiksi. Mielipidetiedustelujen perusteella on arvioitu, että sadat tuhannet olisivat halukkaita vuosittain lähtemään töihin ulkomaille.

Myös parhaiten koulutettujen lähdön maasta on huomautettu tulevan kalliiksi. Mielipidetiedustelujen perusteella on arvioitu, että sadat tuhannet olisivat halukkaita vuosittain lähtemään töihin ulkomaille.

Uuden lain mukaan jokainen neuvostokansalainen voi hakemuksesta saada ulkomaanpassin. Osallisuus valtion salaisuuksista voi estää matkustamisen korkeintaan viideksi vuodeksi. Matkustaja ei tarvitse enää erillistä poistumislupaa eikä passia tarvitse palauttaa viranomaisille matkan jälkeen.

Entiset Itä-Saksan johtajat pidätetty

Entisen Itä-Saksan pääministeri **Willi Stoph** ja puolustusministeri **Heinz Kessler** on pidätetty. Heidän epäiltiin olevan yrittämässä samanlaisia pakoa Neuvostoliittoon kuin entinen puolue- ja valtiojohtaja **Erich Honecker** teki maaliskuussa.

Honeckerin lailla Stophia ja Kessleriä syytetään siitä, että he olivat maan puolustusneuvoston jäseninä mukana päättämässä 1974 annetusta käskystä ampua kaikki maasta poistumista yrittävät. Käsky löydettiin keuhkavälillä, ja sen uskotaan johtaneen Honeckerin pakoon.

Yhteensä 191 ihmistä sai surmansa rajavartioiden ampuksina sen jälkeen kun Berliinin muuri rakennettiin 1961.

Kymmeniä muita aiemman Itä-Saksan johtohenkilöitä vastaan on aloitettu poliisitutkinta Saksojen yhdistyttyä viime lokakuussa.

Willi Stoph, 76, oli Itä-Saksan pääministerinä 1964-73 sekä 1976-89. Vuosina 1973-76 hän oli Itä-Saksan valtionpäämies. Heinz Kessler, 71, toimi Itä-Saksan puolustusministerinä 1985-89. Häntä pidettiin Honeckerin läheisenä liittolaisena.

Sauna hurmaa myös Japanissa

Suomalaisen käsitteen mukainen sauna on saanut Japanissa jalansijaa vasta Tokion olympialaisten jälkeen. Maassa on kuitenkin nykyisin jo noin 7,000 saunalaitosta, joita arviolta kymmenen prosenttia 120-miljoonaisesta väestöstä käyttää.

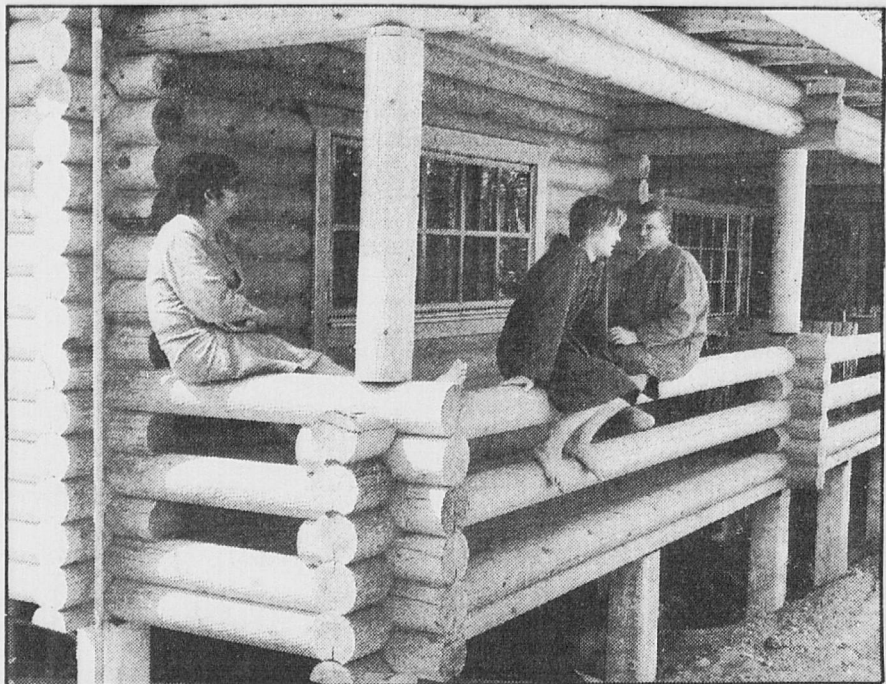
Japanilaiset saunat ovat yk-

sityisten yritysten omistamia kaupallisia laitoksia, joihin saattaa kuulua useita saunahuoneita sekä erilaisia lämpimiä ja kylmiä altaita. Myös yksityissaunoihin tunnetaan maassa kiinnostusta.

Japanin Kiotossa järjestettiin äskettäin kymmenes kansainvälinen saunakongressi,

jonka järjesti Japanin saunayhdistys Helsingissä toimivan Kansainvälisen saunaliiton pääsihteeristön avustuksella.

Kokous oli tähänastisista suurin ja sen teemana oli sauna ja terveys. Mukana oli 650 osanottajaa 12 maasta. Suomalaisdelegaatioon kuului 19 jäsentä.

Japanissa on alettu tuntea kiinnostusta myös yksityissaunoja kohtaan, vaikka aivan suomalaisten kaltaisia rantaunoja sinne lieneekin vaikea pystyttää.

Viro vapaaksi biljoonalla

Neuvostoliitto on esittänyt eroon pyrkiville neuvostotasavalloille uuden itsenäistymistarjouksen, jonka mukaan ne voivat "ostaa" itsensä vapaiksi.

- Jos meidän on pakko maksaa itsemme irti Neuvostoliitosta, olemme valmiit siihen, sanoo Viron ulkoministeri **Lenart Meri** ruotsalaisessa Dagens Nyheter-lehdessä, joka kertoi uudesta tarjouksesta. Viron kohdalla hinta olisi Meren mukaan noin biljoona dollaria.

Lehti kertoi saaneensa käsiinsä Neuvostoliiton valtion suunnitteluelimen Gosplanin uuden asiakirjan, jossa neuvostotasavalloille esitetään kahta tapaa erota Neuvostoliitosta. Toinen perustuu noin kaksi kuukautta sitten hyväksyttyyn lakiin, joka edellyttää viiden vuoden siirtymäkautta.

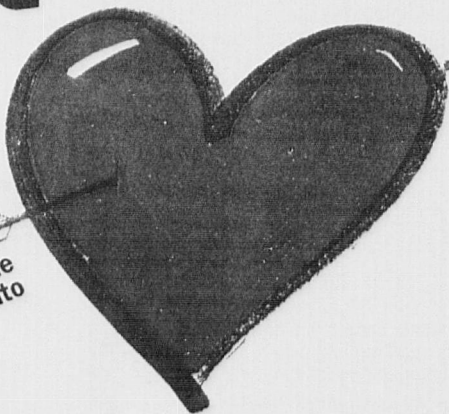
Jos tämä vaihtoehto ei käy, asia voidaan järjestää vieraiden valtioiden välisiä suhteita koskevien periaatteiden mukaisesti.

Ehdot ovat tiukat. Eroavien tasavaltojen on esimerkiksi ostettava kokonaan alueellaan olevat Neuvostoliiton eri ministeriöiden alaiset tehtaat ja sen jälkeen vuokrattava ne uudelleen Neuvostoliitolle edullisin ehdoin. Yritykset voitaisiin myös muuttaa yhteiseksi omaisuudeksi, josta Neuvostoliitto omistaisi yli puolet.

Eronneiden tasavaltojen olisi myös osallistuttava Neuvostoliiton kotimaisten ja ulkomaisten velkojen maksuun.

**The right
flight
to
Helsinki**

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

Helsinki

COPENHAGEN AIRPORT

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. **For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES